

Nepriklausoma

Lietuva

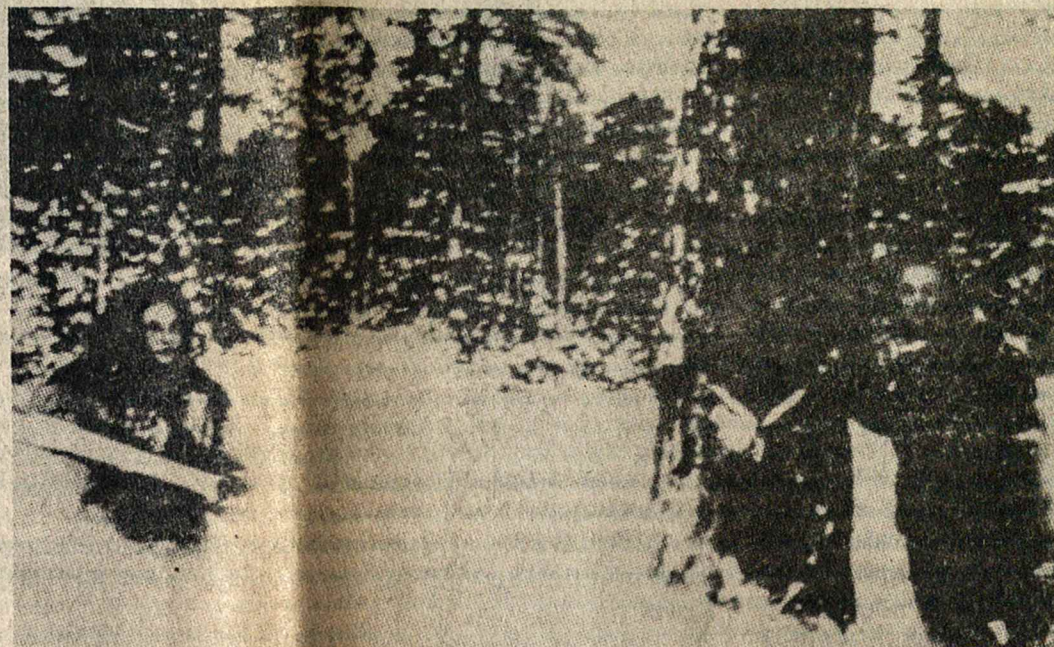
LITUANIE INDEPENDENTE • INDEPENDENT LITHUANIA WEEKLY

NR. 1-2 * 1985 * SAUSIO 8 d.

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS

7722 GEORGE ST., LA SALLE, P.Q. H8P 1C4. Tel.: 366-6220 50 c.

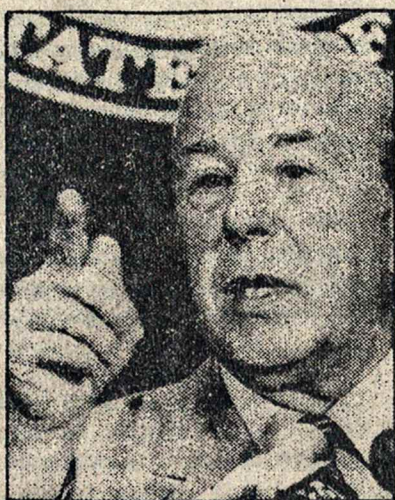
Žiema Sibire - latvės tremtinės miško darbuose

CHICAGOS MIES TO
SAVIVALDYBĖ REMIA
JAV LB SOCIALINIŲ
REIKALŲ TARNYBĄ
CHICAGOS SKYRIUJE

Chicago burmistro įstaiga paskyrė 50.000 dol. par mėnesį vyresnio amžiaus lietuvių aptarnavimui. Tie pinigai duodami namų ūkui - rimui, kur galėtų savęs nepajėgiantys aptarnauti lietuviai gyventi ir turėti globą. Jeigu lietuviai parodys šių namų ūkū gerą pavyzdį, panašios paramos bus teikiamos ir kitoms etninėms grupėms. Tad lietuviai tampa savitarpinės socialinės globos pionieriais.

SAVAITINIAI ĮVYKIAI

G. Shultz

A. Gromyko

SHULTZ IR GROMYKO ŽENEVOJE:

Ginklavimosi kontrdėderybos tarp JAV ir SSSR buvo nutrūkusios 13 mėnesių.

G. Shultz pareiškė, kad jis turįs labai įdomių ir priimtinių pasiūlymų dėl ginklų kontrolės.

Sovietai ypatingai pabugę JAV išsistomų anti-satelitinių ginklų. Gromyko tikslas - sulaukyti erdvės ginklavimosi lenktynės.

Ženevoje susitikimo tikslas - padėti pagrindą tolimesnėms deryboms.

● JUNGTINIŲ TAUTŲ REZOLIUCIJOJE buvo kritikuojama Čilės vyriausybė už Žmogaus Teisių varžymus.

JAV ambasadorius apeliavo į Čilės vyriausybę, kad ji baigtų griežtus persekiojimus. Už rezoliuciją jis atsisakė balsuoti, nurodė, kad Jungtinės Tautos visada pasiruošusios kritikuoti dešiniųjų vyriausybes. Salvadore, Gvatemaloje ar Čilėje, bet ignoruoja tokias vyriausybes kaip Kuboje, kur Žmogaus Teisės ir laisvės varžomos daug griežčiau.

PASITRAUKĘ Į VAKARUS SOVIETŲ MOKSLININKAS

Vyresnysis Sovietų branduolinės fizikos mokslininkas Artem Vladimirovič Kulikov, 51 m., dirbęs pasiektimų programoje JAV, Bata-

via, IL laboratorijoje, prašė politinio prieglobsčio, prieš pat išskrendant iš Čikagos O'Hare International aerodromo.

A. Kulikov'as vėliau susitiko su Sovietų Ambasados tarnautojais JAV Valstybės Departamente užtikrinti sovietus, kad jis savo noru pasilieka.

ITALIJA GAVO UŽSAKYMŲ IŠ KINIJOS

Italų įmonės gavo iš Kinijos užsakyti 844 mil. dolerių vertės. Didžiausią užsakymą gavo FIAT SpA, pastatyti ir įrengti lengvųjų sunkvežimių fabriką.

JUGOSLAVIJA NORI STIPRINTI PRIVAČIĄ INICIATYVĄ

Jugoslavijos prezidentas Veselin Djuranovic ragina stiprinti privačią iniciatyvą ekonomijoje, kritikuodamas "dogmatiską prieštaravimą privačiai iniciatyvai", - pranešė vietos "Tanjug" žinių agentūra.

Prez. Djuranovič įsitikino, kad privačios iniciatyvos palaikymas padės sumažinti bedarbę. Šiuo metu Jugoslavijoje ieško darbo apie 13% galinčių dirbti - 950.000 žmonių.

Iki dabar Jugoslavijoje buvo griežtai varžoma privati iniciatyva, dalinai ją laidžiant tik kai kuriems amatininkams, liaudies meno dirbinių meistrams, mažoms krautuvėlėms.

PRADEDA LENGVETI PENKMEČIO KRIZĘ

"Financial Tirbes" specialistas praneša, kad po 5 metų trukusios finansinės krizės Lenkijoje, jos ekonominė situacija pradeda išlėto suktis į geresnę pusę. Savo reputaciją tik pagadinę, anot liudininkų parodymo kun. J. Popeliuszko brutalus ir gėdingas nužudymas, sankcionuotas vyriausybės aukštųjų pareigūnų. Kun. Popeliuszko nieko blogo, remiantis pačia Lenkijos /ir ir Sovietų konstitucija/, nepadarė. Tik kritikavo kai kuriuos Žmogaus Teisių pažeidimus... JAV atšaukė savo veto Lenkijai įstoti į "International Monetary Fund" organizaciją ir Lenkija nuo šių metų bus 148-toji organizacijos narė. Reikalui esant, ji galės gauti paskolų.

Lenkija taip pat bando atsisakyti už atsilikusius skolų mokėjimus Vakarų bankams. Tačiau tai užims dar

apie 5 metus laiko.

Yra visa eilė spęstinių problemų. Jų tarpe - darbo produktyvumas pakilęs, bet dažnai kritusi gaminių kokybė; atlyginimai, nežiūrint kai kurių decentralizacijos reformų, yra nepakankamai skirtingia, pagal pasirušimą specialybei, kad pagyventų pastangas rūpintis kelti gaminių kokybę/pav., diplomuoti inžinieriai dažnai atlyginami menkliau, negu prastą darbą dirbantys darbininkai ir t.t./.

Neabejojame, kad jeigu Lenkija neturėtų priklausyti nuo Kremliaus diktatūros, nereikėtų vien tik finansinių atlyginimų, kad pakiltų gaminių kokybė ir kiek bė. Būtų dar vienas pagrindinis svarbus emocinis ir idealistinis stimulus, apie kuriuos Vakarų finansininkai - ekonomistai /ypač Amerikos biznierių/ yra visai pamišę, ar ir visai to nesupranta: noras išlaikyti individualų tautos veidą, pritaikyti ekonomines sąlygas pagal savo krašto poreikius, nes tikrai rūpintis ir mylėti galima tik tai, kas

yra artima ir brangu. Tada atsiranda ir "savigarba", ir ir "motyvacija", ir "stimulas". Nei politinė prievarta, nei finansinė prievarta to išgudyti nepajėgs nei Lenkijoje, nei kuriame kitame okupuotame ar finansininkų užurpuate krašte.

ATITAI SYTAS BILL IOI NUOSTATAS

Alliance Quebec organizacijos pastangomis Bill IOI sekcija, draudžianti verslo įmonėms iškabose naudoti anglų kalbą, Aukščiausio

Quebec'o Teismo sprendimu, yra nelegali, nes prieštarauja to paties Quebec'o Žmogaus Teisių Čarteriui.

Prieš beveik 8 metus išleistas Bill IOI davė teisę bausti šio nuostato nesilaikančius. Per 1983-84 m. laikotarpį buvo paduota dėl to virš 700 skundų. Alliance Quebec organizacija atėityje stengsis išgauti ir nuostato pakeltimą, kuris neleidotų džia visiems angliškai kalbantiems vaikams lankyti anglų mokyklų.

PRANEŠA ELTA:

MASKVA IR TOLIAU NESISKAITO

Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo Komisija Washingtono savo leidžiamame biuletenyje "CSCE Digest" lapkričio 2 d. pažymėjo, kad buvo susidariusios vadinamos Helsinkio grupės Maskvoje, Lietuvoje, Armenijoje, Gruzijoje, o didžiausia su 37 nariais - Ukrainoje. Iš tų grupių Maskva jau yra įkalinusi 47 žmones. Toliau tame Washingtono informacijų biuletenyje pažymima, kad 1981 m. lapkričio mėnesį sunkvežimio buvo suvažinėtas kun. Bro-nius Laurinavičius, po KGB tardymų ir puolimų /okipantų kontroliuojamoje/ spaudoje. Tame pat informacijų biuletenyje pakartojama "Wall Street Journal" 1 laikraštyje paskelbta žinia apie paslaptinę politikų kalinių mirtis Sovietų lageriuose.

/Maskva bijo prarasti savo manijakiškos galios troškimą. Ji su nieku nesiskaitys ir toliau, jeigu laisvosios valstybės ir toliau bendrai sportuos, mainysis mokslininkais, duos techniškių žinių ir vis tebeprekiaus, ir t.t. Nereikėtų juk karo - užtektų tik nepalaikyti jokių prekybinių ar kitokių santykių. Jeigu Rusijos žmonės nori turėti savo maskvietiškąjį komunizmą - tegul jį ir toliau pasilaiko. Gi visos kitos valstybės - pajėgios tvarkytis ir be Maskvos ar tai būtų socialistinė santvarka, ar kokia kita.

LIETUVIAI SOVIETŲ KONCLAGERIUOSE

Apie lietuvių sovietiniuose konclageriuose savo rugpjūčio 31 d. laidoje informuoja Miunchene leidžiamas biuletenis USSR NEW BRIEF. Iš dvylikos moterų, kalinamų specialiaame Barašev'o, Mordovijos ASSR esančiame lageryje /žkh-385/3-4/, yra dvi lietuvės: Edita ABRUTIE - NĖ ir Jadvyga BIELIAUSKIENĖ.

Tarp 1983 m. rudens ir 1984 m. vasaros moterų kalinės suorganizavo 193 streikus ir 218 bado streikų.

Barašev'o lageryje kalinama ir menininkė, feministė Natalija LAZAREVA, apie kurią buvo rašoma savilaidinės AUŠROS 37-tajame numeryje 1983 m. 1984 m. balandžio 3 d. Barašev'o vyrų politiniame lageryje /žkh 385/3-5/ įvykusiame bado streike dalyvavo ir lietuviai A. ANDREIKA

1983 m. baigiantis, buvo suimtas Lietuvoje gimęs kareivis MUSKEVIČIUS ir apkalintas už savo pasisakymus pagal baudžiamojo kodekso 64 straipsnį /SSRS-os "šmeižimas"/. Šis 74 str. jam buvo greičiausiai pritaikintas dėl to, kad jis tarnavo kariuomenėje. Musikevičius nuteistas kalėti 10 metų griežto režimo lageriuose ir 1984 m. kovo mėnesį jis atvyko į Barašev'o lagerį.

ŠVEDIJOS MINISTERIS PIRMININKAS MANO, KAD PETKAUS ATVEJIS - TRAGIŠKAS

Vakarų Vokietijoje veikia TARPTAUTINIS PETKAUS KOMITETAS, kuriam šv. Sosto paramą jau pažadėjo Po-piežius nuncijus. Komiteto pirmininkas Erich Weis gavo atsakymą ir iš Švedijos ministerio pirmininko Olaf P a l a, kuris rašo: "Žmogaus teisių padėtis Pabaltijo respublikose kelia rūpesčių Švedijos vyriausybei. Tai ne vieną sykį Švedų parlamente pareiškė užsienio reikalų ministris B o d s t r ū m. Susitikimuose su sovietiniais atstovais mes taip pat keliame pavienių pilietinių teisių gynėjų reikalus, ypač tų, kurie kaip nors susiję su Švedija. Petkaus atvejis atrodo labai tragiškas. Kai tik bus nuspręsta, jog tai būtina, mes ir toliau kelsime Žmogaus Teisių pažeidimus Pabaltijoje ir kitur.

PRANEŠA ALTA:

ŽMOGAUS TEISIŲ DIENA

JAV prez. Reagan'as Washington'e gruodžio 10 d. pasirašė Žmogaus Teisių dienos deklaraciją, drauge paskelbdamas Žmogaus Teisių savaitę. Savo deklaracijoje be kitų dalykų, prezidentas priminė Žmogaus Teisių suvaržymą ir laisvo apsisprendimo teisės atėmimą Rytų Europos ir Pabaltijo valstybėse.

Šios deklaracijos paskelbimo proga gindami Žmogaus Teises kalbėjo Valstybės Sekretoriaus asistentas E. Abrams, ambasadorius M. Kampelman, senatorius R. Lugar ir kt. Iškilmėse dalyvavo Baltųjų Rūmų pareigūnas L. Kojelis ir keli kiti lietuviai, jų tarpe ALTos p-kas T. Blinstrubas. Ta pačia proga jis aplankė Lietuvos Diplomatinės šefą dr. St. Bačkį pasiuntinybėje.

GAUSU RYŽTINGŲ LIETUVIŲ

ALTos, Lietuvių Bendruomenės, VLIKo paskatinti lietuviai ryšium su OSI neleistinai keliama byla - siai raštu, telefonais kreipiasi į Washington'o įstaigas, ypač į Valstybės Departamentą bei jo sekretorių G. P. Shultz. Daugelis tais klausimais prasiveržia ir į amerikiečių spaudą. Labai svarbu tęsti ir toliau laišku ir telegramų siuntimą Valstybės Sekretoriui P. Shultz, adresu Department of State, 2201 C Street, N.W., Washington, D. C. 20520.

Nepriklausoma Lietuva

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la libération de la Lituanie! Loyauté au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS "NL" SPAUDOS BENDROVĖ.
REDAGUOJA – REDAKCINĖ KOLEGIJA
TELEFONAS: (514) 366-6220

Second Class Mail, Reg. Nr. 1952. Return postage guaranteed.
Postage paid at Montreal, CP. Published by the Independent
Lithuania Publishing Co., 7722 George St. LaSalle, P.O.
H8P 1C4

Metinė prenumeratos kaina \$ 18.00
Rėmėjo – \$ 25.00

P.S. Bendradarbių ar korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai turi atitikti redakcijos nuomonei. Rankraščiai gali būti trumpinami ir taisomi redakcijos nuožiūra, gražinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija arba leidykla neatsako.

LKB Kronika Nr. 63

KAS DEDASI SOVIETINĖJE MOKYKLOJE
LIETUVOJE

Lietuvos TSR Švietimo Ministrui

Kaplanienės Salomėjos, Rapolo, gyv. Raseinų raj. Viduklės apylinkė, Viduklės gel. st. Darbininkų gt.
PAREIŠKIMAS

Gerb. ministre, kreipiuosi į Jus dukros Jūratės Kaplanaitės reikalu. Dukra mokosi Viduklės vidurinėje mokykloje. Baigė vienuoliktą klasę ir, nenurodant jokios priežasties, neprileidžiama prie abiturų egzaminų. Jau mokslo metų eigoje dukra buvo gąsdinama, kad už antitarybinę veiklą bus neprileista prie egzaminų. Mokslo metų pabaigoje tuo pačiu tikslu jai buvo sumažintas elgesys. Prieš paskutį skambutį auklėtoja pasakė, kad ji neprileidžiama prie egzaminų už antitarybinę veiklą. Mano dukra tikinti ir eina į bažnyčią. Nejaugi visa tai yra antitarybinė veikla? Direktorius A. Kuodis man paaiškino, kad neprileidžiama prie egzaminų ne už tikėjimą, ne už antitarybinę veiklą, bet kad mergaitė prieš trejus metus teikusi kažkuriam buvusiam kaliniui gėlių ir kad palaiko ryšius su kaliniiais. Ir vėl nesuprantu, kur ir kokius ryšius ji palaiko su kaliniais. Mergaitė niekada nevažinėjo pas kalinius. Kodėl mano dukra yra taip keistai kaltinama? Paprašiau direktoriaus, pedagogų tarybos nutarimo išrašo. Išrašo nedavė. Paaiškino, kad Vykdomasis Komitetas liepė neduoti, o direktoriaus pavaduotoja S. Balutienė mane pradėjo įžeidinėti, kad mergaitė moraliskai smukusi. Mūsų mokykloje kai kurios mergaitės, aštuntokė ir devintokė, laukiasi kūdikio, tačiau prie egzaminų prileidžiamos. Vadinas, morališka. O mano dukra dėl to, kad lanko bažnyčią, vadinama moraliskai smukusia.

Kai norėjau atsiimti žadėtą išrašą, direktorius paaiškino, kad liepė neduoti Vykdomasio Komitetas, todėl iš mokyklos jokio išrašo negavau.

Kiti tikintys vaikai taip pat yra mokytojų gąsdinami, kad ir jiems taip bus, kaip Jūratei.

Gerb. Ministre, prašau paaiškinti tuos supainiotus reikalus ir mano dukrai leisti laikyti egzaminus.

Baigiantis 1984 m. mokslo metams, Viduklės vidurinės mokyklos 10 kl. mokinėi Valdai Bakanaitėi, motyvuojama, kad siveikino iš kalėjimo grįžusį Vytautą Vaičiūną, iki patenkinamo buvo sumažintas elgesio pažymys. Mokinė buvo pastatyta prieš klasę, kad visi pritartų, jog elgesys jai sumažintas teisingai. Klasės draugams nepritarus, susinerėjęs auklėtoja žadėjo iškviesti saugumą.
/Ar reikia komentarų?/

Maironis

TAS NE LIETUVIS, KURIS TĖVYNE
BAILIAI KAIP KŪDIKIS APLEIS...
TAS NE LIETUVIS, KURIS JOS BŪDO,
JOS ŽEMĖS, DAINŲ NEMYLĖS.
NEVERKS KAD PATYS SŪNŲS ŽUDO,
KAS VERTA MEILĖS IR GARBĖS.

KODĖL UKRAINIEČIAI NEIKŪRĖ NAPRIKLAUSOMOS VALSTYBĖS PO I-jo DIDŽIOJO KARO

Tarp Centrinės Rados ir vokiečių prasidėjo nesutikimai.

1918.4.24 d. – vokiečiai suruošė perversmą ir Ukrainos vyriausybė buvo nuversta. Vokiečiai pastatė Ukrainos vyriausybės galva patikimą atamaną P. Skoropadskį.

1918.11.11 d. – Vokietija pasirašė karo paliaubas su Vakarų alijantais. Vokietijoje kilo revoliucija. Vokiečiai pasitraukė iš Ukrainos. P. Skoropadskio vyriausybė buvo nuversta ir sudaryta penkių asmenų direktorija, pirmininkaujama V. Vinničenka.

1918.12.14 d. kariuomenės vadas S. Petliura paėmė valdžią ir toliau tęsė kovas prieš komunistus.

1918.11.1 d. – Galicijos ir Bukovinos ukrainiečiai pasiskelbė Lvoje nepriklausomą Vakarinės Ukrainos Respubliką, vadovaujamą Eugenijaus Petroševičiaus.

1918.11.22 d. – lenkai užėmė Lvovą. Vakarinės Ukrainos vyriausybė pasitraukė į Stanislovą.

Season's Greetings Bonne et Heureuse Année

Kanados min. pirmininko B. Mulroney šeima atsiuntė sveikinimus švenčių proga

1919. I. 22 d. – Vakarinės Ukrainos vyriausybė paskelbė prisijungimą prie nepriklausomos Kievo Ukrainos.

Vakariniai ukrainiečiai gynėsi nuo lenkų, Kievo-nuobolševikų.

1919. I. 22 d. – Raudonoji Armija užėmė Kieva ir sudarė komunistinę vyriausybę, vadovaujamą Kristijano Rakovskio.

1919 m. gegužyje Galiciją užėmė lenkai.

Tuo pačiu laiku Ukrainoje organizavosi baltųjų rusų jėgos, vadovaujamo gen. A. I. Denikino ir P. N. Vrangelio. Prancūzija išlaipino karines pajėgas Odesoje padėti baltiesiems rusams.

1919. II. 1 d. – Simono Petliuros ukrainiečiai ir gen. A. I. Denikino rusai užėmė Kieva. Gen. A. I. Denikinas atsiskėrtis su ukrainiečiais, apkaltinęs juos separatizmu. S. Petliura pasitraukė į Podolės Kamenecą ir prašė lenkų pagalbos.

Tuo tarpu Raudonoji Armija sumušė gen. A. I. Denikino kariuomenę ir 1919. 12. 20 d. paėmė Kieva ir beveik visą Ukrainą.

Gen. A. I. Denikinas pabėgo į Krymą, kur perdavė vadovybę gen. P. N. Vrangeliui. Šis perorganizavo baltųjų rusų jėgas ir vėl žygiavo į šiaurę. Raudonoji Armija sumušė ir gen. Vrangelio kariuomenę, kuri irgi pabėgo į Krymą, iš kur visa baltųjų rusų armija alijantų laivais buvo evakuota į Turkiją.

1920. 4. 22 d. – S. Petliura sudarė sąjungą su J. Pilsudskiu.

1920. 5. 6 d. – lenkai užėmė Kieva ir ketino atkurti senosios Lenkijos sienas.

Raudonoji Armija įsiveržė į Lenkiją ir pasiekė Varšuvą, bet 1920. 8. 5 d. buvo sumušta ir priversta trauktis. Kadangi lenkai norėjo pasilaikyti Ukrainą, tai bolševikai turėjo gerą dirvą propagandai prieš antikomunistinę vyriausybę, kuri norinti įvesti Lenkijos šliktų valdžią Ukrainoje. S. Petliura buvo sukompromituotas ir padarytas išdaviku. Be to, ukrainiečiai, ypač rytiniai, nemėgo lenkų nuo seno. Raudonosios ukrainiečių vyriausybės, kuri sėdėjo Charkove, prestižas labai pakilo ir lengvai užvaldė visą Ukrainą. S. Petliura ir jo šalininkai turėjo bėgti į Lenkiją.

1926 m. S. Petliura buvo nušautas sovietų agento Paryžiuje.

1920. 12. 28 d. – Leninas pasirašė su K. Rakovskiu sutartį, kuria komunistinė Ukraina sudarė sąjungą su RSFSR / Sovietų Rusija /.

Kristijonas Rakovskis, gim. 1873 m., bulgarų revoliucionierius, pasižymėjo revoliucine veikla Bulgarijoje, Rumunijoje, Šveicarijoje, Prancūzijoje ir Vokietijoje. Po Spalio revoliucijos – komunistinės Ukrainos vyriausybės galva, vėliau SSSR diplomatinėje tarnyboje. 1926–27 m. Ambasadorius Paryžiuje. Netrukus už opoziciją Stalinui išmestas iš partijos. 1934 m. ištremtas į Sibirą. 1938 m. nuteistas 20 metų kalėjimu kaip išdavikas, kur ir mirė.

1921. 3. 18 s. – Rygos sutartimi Ukraina buvo padalinta tarp Sovietų Sąjungos ir Lenkijos: rytinė Ukraina su Kievu palikta Sovietų Rusijos įtakoje, vakarinė / mažesnė dalis / su Lvovu / Galicija / ir Vakarų Podolė atiduota Lenkijai.

Užkarpačio / kartais vadinama Pakarpačio / Ukrainą / arba Ruteniją / 1919 m. pasiėmė Čekoslovakija, o šiaurinę Bukoviną ir Besarabijos ukrainiečius prisijungė Rumunija.

Daug ukrainiečių emigravo į užsienį. Paryžiuje buvo sudaryta vyriausybė, vadovaujama A. Lyvyckio. Vėliau kai kurie ukrainiečių veikėjai grįžo; juos Stalinas per valymus sušaudė ar išvežė į Sibirą. Po paskutinio karo vyriausybė persikėlė į Muencheną ir A. Lyvyckiu mirus, prezidentu buvo išrinktas S. Vytyckis.

1922 m. įkūrus Sovietų Socialistinių Respublikų Są-

pilečių teisių pagerinimai palaipsniui yra vykdomi dar ir jų būslą ateityje.

Taigi, kaimynai pabrėžia, kad Vakarų pasaulio rūpestis dėl Žmogaus Teisių ir laisvės varžymų turėtų būti nukreipiamas ir kitur, o ne vien tik į Pietų Afrikos Sąjungą. Visi juk gerai turėtų žinoti, kad Žmogaus Teisių pažeidimas bene daugiausiai pasireiškia Sovietų Rusijoje. Nepaslaptis, kad ten nuomoniausiai persekiojami ir baudžiami visi, kas tik nėra komunistui palankus. O komunistai taip pat yra mažuma m o j e, kaip Pietų Afrikos baltieji. Komunistai ten kiekiausiai užsispyrę tvirtina, kad Rusijoje klesti geriausia gyvenimo sistema, žadanti skaisčiausią ateitį visai žmonijai... Bet tariamasis rojus Rusijoje jau "kuriamas" nuo 1917 metų, o

laisvės ten visgi nėra. Dar daugiau: komunistai visokiais būdais stengiasi Vakarų pasaulio laisvę sunaikinti ir žmoniją pavergti. Šitoms jų užmačioms pavyzdžių yra apščiail...

Reikėtų mums atkreipti dėmesį ir į tai, kad Rusijos komunistiniu "rojumi" jau suabejojo ne kas kitas, bet ir komunistinė Kinija. Kinų Komunistų partijos laikraštis "Liaudies dienraštis" 1984 m. gruodžio 7 d. paskelbė, kad Markso, Engelson ir Lenino idėjos šių dienų reikalavimams nebetinka, kaip pasenusios. Todėl negalima, girdi, naudotis Markso-Lenino raštais šių dienų problemas spręsti. Tie žmonės, kurie dar atgyvenusi marksizmu tiki, yra labai naivūs ir tiesiog, kvaili...

Žinotina ir tai, kad Vengrijos komunistų partijos užsienio reikalams sekretorius S. Szuros yra pasakęs, jog Maskva jau nebėra pasaulinio komunizmo centras. Maskva negalinti nustatyti bendros strategijos, ir jos sprendimai negali būti pavyzdžiu ar kelrodžiu atskirų komunistų partijų ar vyriausybių vadovams...

Mano kaimynas, kiek patylėjęs, atsakė: "No comments". Tačiau jis nesuprako, kada pasakiau, jog jis turbūt, yra kontroversinio standarto palininkas...

Liudas D a m u l i s

KONTROVERSINIS STANDARTAS

Su savo kaimynu, čia gimusiu kanadiečiu, kartais išeinu pasivaikščioti. Mėgstamiausia jam pokalbio tema yra, atrodo, sportas. Tačiau jis kai kada pasididžiuoja ir kanadiečių turima laisve ir Žmogaus Teisių respectavimu. Pagal jį, Žmogaus Teisių varžymų ir net laisvės paneigimų šiuo metu daugiausiai pasireiškia Pietų Afrikos Sąjungoje, kur baltųjų mžauma visokiais būdais diskriminuoja kitodžius. Laisvasis pasaulis turis, girdi, šią didžią žmonių problemą kaip galima greičiau išspręsti...

Sutikdamas, kad Pietų Afrikoje yra taisytinų dalykų, paklausiau, ar girdėjęs, kad ten, tiesa palengva, pasireiškia Žmogaus Teisių ir laisvės atgavimo prosvaisčių? Juk tatal patvirtina neseniai per Vakarų pasaulio televizijos perduodama programa, vadinama "60 minutes". Minėtos programos reporteriai, nuvykę Pietų Afrikos Sąjungon radę, kad ten kitaodžiams jau leidžiama kartu su baltaisiais dalyvauti paplūdimiuose, restoranuose ir kitose viešojo gyvenimo vietose. Vienas "60 minutes" reporteris net gavęs interviu su valstybės Prezidentu ir pastarasis patvirtinęs, kad visokie galimi

jungą /SSSR/, Ukraina tapo viena iš Sąjungos respublikų ir nustojo nepriklausomos valstybės statuso. Visos autonominės teisės, įskaitant Ukrainos kariuomenę, buvo likviduotos iki 1928 m.

1930–33 m. –vyko ukrainiečių partijos valymas.

1933 m. – Ukrainos badas.

1934 m. respublikos sostinė perkelta iš Charkovo į Kieva.

Nei komunistai, nei antikomunistai vieni patys negalėjo išsilaikyti dėl tautos suskilimo. Komunistai turėjo rusus užnugarėje. Centrinės Rados vyriausybė buvo nuversta vokiečių. P. Skoropadskis, vokiečiams pralaimėjęs karą, kreipėsi į turkus, kurie, būdami nugalėti ir įklimpe į karą su graikais, negalėjo padėti. S. Petliura, neturėdamas kitos išeities, ieškojo sąjungos su Lenkija, kuri norėjo juos pavergti. Lenkai turėjo puikią progą ukrainiečius atskirti nuo rusų, bet dėl savo trumparegiškos politikos juos labiau suartino su rusais.

Prieita net prie to, kad po šio karo rytiniai ir vakariniai ukrainiečiai nesutiko. Vienas rytinis ukrainietis man sakė, jeigu Ukraina ir taptų nepriklausoma, jis manęs, kad galičianų jie nenorėtų turėti.

Iš viso to aiškiai matyti, ką atneša tautos susiskaldymas.

R. B u l o v a s

PAZINTIS SU PUERTO RICO

J. K. Aributas

Su portorikiečių primityviu gyvenimu ir Karibų salomis iš spaudos esu labai jau senai susipažinęs. Dabar gi, pats savo akimis jų gyvenimą pamatyti. Žinojau, kad Puerto Rico seka ištisos salų virtinės, kurios pasiekia beveik Venezuelą. Ir kas negirdėjo apie Puerto Rico tero-ristus, kurie kadaise New York'e taip pagarsėjo. Taigi, ne tik Puerto Rico, bet ir kitos salos mane labai intrigavo.

1983 -jų metų ruduo. Spalio 16, graži ir saulėta California's diena, kai mane limuzinas veža į aerodromą. Kažkaip suskombinavo pusės kainos skridimo bilietas. Manau, reikia gi išnaudoti. Nuostabu. Kada tik patenki į Los Angeles milžinišką tarptautinį aerodromą, atrodo, kad niekas nebepalikio namuose, o visi keliauja. Broleli tu mano, užtvinę keliai mašinomis. Nors dabar praplantino kelius, padaugino aukštais tiltais, nes vis rengėsi 1984-ųjų metų olimpiadai, bet vietos visvien per mažai.

Delta lėktuvus prisiplodo. Kai jau visus keleivius suglobia, duris uždarinėja ir kapitonas per mikrofoną palinkai laimingos kelionės, mes kylame virš Los Angeles beribio miesto. Klegesys ir nuotalkos labai įvairios, kaip ir patys keleiviai. Praneša, kad bus aštuonios su puse valandos skridimas. Gal valandai sustosime Atlanta City. Taigi, Puerto Rico sostinė San Juan nėra jau taip arti.

Lėktuve, mano nustebimui, lietuvių vaidino pagrindinį vaidmenį filme. Nepirkau ausinių. Lėktuve mėgstu ilsėtis, tad negalėčiau daug apie patį filmą ir pasakyti, bet Ann Jillian-Naudėdaitė, TV ir filmų aktorė, skrido su manimi filme. Ją žinau nuo penkių metų, kai ji gal pirmą vaidinimą pradėjo mano režisuojamame veikalėlyje - "Keltas į Tėvynę". Šv. Kazimiero parapijos mokyklos scenoje. Tada jos nepaprastus gabumus pastebėjęs, tėvus veik priverstinai prikalbėjau, kad ją nuvežtų į Disney studiją, kur jaunus talentus puoselėja, ir Onutė nuo tada pradėjo savo karjerą. Kai ji pasirodydavo kuriame nors televizijos kanale, visada mane pašaukdavo telefonu, kad pamatytų. Nuo tada mūsų santykių buvo labai šilti. Dabar, kada ji taip iškilo, gal ir pamiršo, nors tėvai dar gerai atsimeina. Atsimenu ir aš. Onutė Nausėdaitė to ir lietuviškiems spaudos žmonėms nėra niekados paminėjus. O juk tokia pradžia labai įdomi.

Puerto Rico sostinėje.

Kai iš lėktuvo mes, keleiviai, pabyrame per aerodromo aikštę, pasijutau, lyg į karštą pirtį pakliuvęs. Skubu ir aš tarpe mišrios keleivių masės į vidų, tikėdamas, kad jau ten bus vėsu. Deja, to vėsumo negalima išgauti iš besisukančių vėduoklių "fanų". Laimė, neturiu lagamino, o

tik per petį didelę "terbą", tai nereikia ir laukti, kada atkeliaus lagaminas. Drožių tiesiai kur galima sugauti transportaciją į viešbutį. Prieš pat aerodromą taksi labai daug, bet jie brangūs. Surandu mažą limuzinuką, kuris išvežioja keleivius į viešbučius, ir mane nuveža į SAND Hotel, kuris vidutinio brangumo, patogus tuo, kad iš viešbučio tiesiog į smėlį, o per jį į jūrą. Langai taip pat į jūrą. Pasakiškai graži panorama, ypatingai kai plaukia apšviesti laivai. Buvęs pirmos klasės viešbutis. Dabar pristatyta naujų ir prabangiškų, net su kazinoais, visai kaip Las Vegas. Tik čia neišloši milijonų, nes riboti mašinų skaičiai: tik "dešimtukai, nikeliai ir kvoteriai". Po dolerį išlošimų visai nėra.

Laimingas išsirengių ir puolu į jūrą, kuri mane gerokai palamdo. Ne tik palamdo, bet išneša į krantą. Neapsižiūrėjau bangų aukštumo. Bet tai tik juoko tiems, kurie tai matė.

Apie Puerto Rico

Lietuvių kalboje vadinamas Portorikas; jį aptiko Kristoforas Kolumbas 1493 metais, lapkričio 19 d. Tada indėnų šis kraštas buvo vadinamas Borinkeven vardu. Dabar salos sostinėje San Juan, Kolumbui, ant Atlanto kranto pastatytas paminklas. Kiek toliau, nuo to paminklo yra išlikę senoviški fortai, su apsigynimo lizdais. Tebestovi iš anų laikų ir patrankos, bei kitokie primityvūs anų laikų atributai. Vėliau salą buvo užkariavę ispanai ir valdė iki 1898 metų. Taip ir iki šių dienų, nežinurint, kad dabar salą priklauso Amerikai /geriau sakant, salos, nes jų yra kelios ir vadinamos įvairiais vardais/, jų pagrindinė kalba yra ispanų. Žinoma, jaunimas, veik visi jau šneka ir angliškai, bet iš senimo, pasitaiko, kad tos kalbos nemoka, arba labai silpnai.

Tik 1951 m. Portorikas gavo teisę išleisti savo konstituciją ir išsirinkti gubernatorių. Saloje buvo skurdas, kurio likučius dar ir dabar galima pastebėti. Ypatingai puola į akis apsilaidimas ir netvarka. Nesakyčiau, kaip kiti turistai yra rašę, kad salos gyventojai simpatiški. Ne. Man atrodė, kad nelabai mėgsta amerikiečius. Žinoma, ne visi. Kai darai su jais "biznį", tada labai simpatiški. Bet jau čia kita korta.

Portoriko sala nedidelė: 165 kilometrai ilgio ir 65 km pločio. Labai tirštai apgyventa. Kadangi klimatas labai karštas, tie žmonės labai lėti, ištįžę ir tinginiai. Tirštai apgyventa sala, todėl, kai prisijungė prie Amerikos, labai daug jų emigravo į Ameriką ir daugelis iš jų apsigyveno New York'e. Taigi jie visi, kurie saloje gyvena, pasidarė automatiškai JAV piliečiai, ir gali laisvai keltis gyventi į kokią nori valstiją. Nors Portorikas turi mokyklų ir universitetą, bet dar yra nemažai analfabetų.

net nedrįstume savjoti apie tokį prajovą: tegu tik mums leidžia naudotis rašomąja mašinėle, ir mes būsime patenkinti.

Kaip sunku yra apsakyti tą palaimos svaigulį, kuris perveria kartu skausmingai ir baimingai: "Dieve brangus! Štai kas yra laisvė! Aš laisvas." Lyg apkerėtas žmogus tada stovi prieš fotokopijos mašiną ar aerodromo tvarkaraštį: Roma, Viena, Frankfurtas, New Yorkas, Kopenhaga... Neįtikėtina!"

Kur kas yra paprasčiau priprasti prie pertekliaus, negu prue tuščių lentynų, priprasti prie laisvės, negu prie k kalėjimo. Iš tiesų, juk ne Marso gyventojai atnešė mums laisvę - tai normali žmogaus būseną. Praleidęs dvejus metus užsienyje, sovietinis žmogus jaučiasi visai savo vietoje, tarsi būtų gimęs Vakaruose. Praleidęs dvejus aštumas atbunka, dingsta jausmas, tarsi gyventum nesibaigiančioje šventėje; džiūgavimo, jog esi laisvas, priepuoliai praretėja, paskui dingsta. Tai nėra, anaipol, nusivylimas, bet savotiškas sąmonėjimas, kurio pagalba prieinama prie visos eilės nuostabių atidengimų.

Susivokiama, kad niekada nėra gana pinigų, kad tenka visą laiką pramatyti, apskaičiuoti, taupyti. Rodos mano atvykimo dienos pinigai nepasikeitė, kainos liko, palygi - nus tos pačios, bet niekada to pinigų nebepakanka. Imi stebėtis: "Kas atsitiko?" Rodos, nieko specialaus nepavėlyji sau, gyvenį "kaip visi". Kur gi dingsta tas pinigai, po šimto pyptkių?"

Ti krumoje, mums nepažįstamas menas taupyti. Teoretiskai kalbant, tėra tik dvi galimybės nesiskaičiuoti su pinigais: arba turėti jų begalę, arba visai neturėti. Įpratę į antrąją galimybę, mes gyvenam /patys nesižinodami/, kaip aritokratai.

Tuo atžvilgiu galima padalinti visus SSSR gyventojus į tris kategorijas: apytikriai, savaime aišku. Visų pirma yra tie, kurie gyvena vien iš algos. Oficialios algos to - kios menkos, kad iš jų vos galima išmaitinti šeimą, net jei vyras ir žmona abu dirba; ir jei jų tėvai /jei jie dar gyvi/, įdeda savo pensijas šeimos fondu. Kaip tie žmonės pragyvena? Tai paslaptis, kurios man iki šiol nepavyko išaiškinti. Ypač dieną, kai mokamos algos, jie išsimoka skolas ir čia pat, bematant, prasiskolina draugams bei pažįstamiems. Tas bėgimas ratu tęsiasi per visą gyvenimą. Tikrumoj žmogus gali išlikti gyvas, pasitenkindamas labai nedaug: kuo: bulvėm, duona, žuvies konservais. Vargas, jei prireikia pakalti naujus puspadijus. Batai tiek kartų taisyti, kad batsiuovys nenori į juos pasižiūrėti. Vargas /o tai pasitaiko/, jei vyras geria. Kai vaikai paauga ir ima dirbti, darosi lengviau suvesti galus su galais. Bet, nežinurint kokios bebūtų sąlygos, nėra būtina sugebėti taupyti. Visvien nėra ko pirkti. O be to - taupyti, tai ne ruso būdo savybė.

Žmogelis sako sau: "Mes niekada turtinai negyvenom ir nelaikys dabar imti taupyti. Senė kaip nors išsikrapštytys". Ir jis pragėria uždabul su draugais. Namuose, žinoma, skandalas, jei ne muštynės, bet "senė", kaip buvo numatyta, išsikrapšto.

Iš San Juan lengvai pasiekiamos ir kitos mažos salės, bet man niekas nepatėrė į jas važiuoti. Esą, nei St. John, nei St. Thomas salose nieko nepamatyti, o tik pinigų išmes. Tad nuo tų ir kitų salelių lankymo, atsisakiau ir pasirinkau kitą kelią į Santo Domingo. Tik vienos valandos skridimas.

Santo Domingo karštyje

Kai nueinu į kelionių biurą pasidaryti rezervacijos ir išsigyti bilietą į Santo Domingo salą, pamačiau padaręs didelę klaidą, nepasimėjęs paso. Čia jau nebe Amerikos "respublika" ir man nei bilieto parduoda, nei rezervaciją daro. Liepia eiti į Santo Domingo konsulatą. Vien važiavimo leidimo /mašinos vairavimo/ nepakanka. Kagi, plane susirandu konsulato adresą ir einu. Tik 15 min. kelio, ir aš atsirandu prie apleistų namo. Viduje irgi negeriau. Pietiečiai, nieko nepadarysi, kas juos pažįsta, gerai žino, kad tvarka nesirūpina. Konsulate išdėstau reikalą. Pažada man sutvarkyti afidevitą. Mašinėlė, čia pat man belaukiant, supyškina porą puslapių, žinoma, ispanų kalboje, ir aš nieko nesusigaudau. Prašau perskaityti ir išversti į anglų kalbą. Juokais pridedu, gal čia jūs parašėte, kad mane ten keletą mėnesių palaikytų už groty. Jiems toks jumoras patiko, ir gardžiai visi kvatojo. Tada pasirašiau, bet tas malonumas kainavo 35 dol. Štai ir neimki paso! Pamoka. O kiekviena pamoka - kainuoja...

Dabar jau susitvarkau bilietą, rezervaciją ir kitos dienos rytą po keletos dienų pasikaitinęs Portoriko karštoje saulėje ir narsiai kovojęs su bangomis, vykstu į Santo Domingo. Vykstu, nors žinau, kad ten tikrai nerasiau nei gražių vietovių, nei pavyzdingos tvarkos, nei didelio grožio. Vykstu, kad vis tas žmogui įgimtas noras, kuo daugiau pamatyti - sužinoti ir patirti.

Vykstu į aerodromą. Karštis kamuoja. Mes, kafi-forniečiai, prie jo pripratę, bet tas drėgnumas čia prakaistą bliaukia. Keiti triskart į dieną marškinius, ir vis negana. Tik patekęs į lėktuvą - pradžiūgau. Ten jau yra vėsinuvali. Tiesa, ir viešbučiuose jie randasi, bet tokie žvabūs, ir jų negaliu pakeisti.

Kagi, tik netoli valandos, ir mes žasele einame dideliame karštyje į Santo Domingo aerodromą.

Mano dideliame nustebimui, mus visus keleivius pasitinka juodai apsirengę padavėjai su padėklais šaltų gėrimų. Nieko negalvodamas imu ir traukiu stiklą su godumu. Broleli tu mano, nagi stiprus, su alkoholio gera doze! Dedu veik pilną stiklą atgal, ir imu kitą, kitokios spalvos. Ir vėl tas pats. Buvau nustebintas. Pervaziavau veik visą pasaulį, bet tokių "dyvų" dar neteko matyti, kad kas vis sus atvykusius keleivius pasitikę aerodromo salėje, vaišintų stipriais gėrimais.

Einu per pasų kontrolę, tas mano afidevitas atstojo pasą. Vos tik išėjus, kad apipuolė vyrukai, kurių rankose glėbiai banknotų - pesų. /bus daugiau/

Sovietinių šeimų gyvastis visa priklauso nuo moterų, bet jų taupymas apsiriboja susiradimu pigių produktų. Kai nėra pinigų, kai nėra prekių, nėra ir pagundų. Žmonės dėti visą amželiį taisy pat rūbais, suadytai, sulopytai, iš-verstais į kitą pusę.

Visumoje, sovietinis žmogus nemoka protingai verstis, kaip kad sakysim anglas, kuris verčia numaklins į koki "pubą" už dviejų mylių užuot ejęs į kitą, čia pat, kad tik mokėtų už savo alų keliais pensais mažiau. "Neapsimoka!", - mostels sovietinis žmogus indiferentišku mostu, - "visvien aš neturiu pinigų". Bet vakarietiškas gyvenimas taip sudurstytas, kad jei netaupysi rūpestingai kiekvieno santimo, tai nepakaks pačiam ir tūkstančių frankų. Gatvės pilnos pagundų, kas žingsnis kas nors krenta į akį. Kitaip sakant, baisi pragaistis išlaikyti tarybinius įpročius ir norėti toliau gyventi "kaip visi".

"Kaip keista", - tarla sau sovietinis žmogus, - "Aš visą savo gyvenimą, būdamas SSSR nieko neskaiciavau, ir štai esu priverstas taupyti..."

Daugumas sovietinių žmonių tačiau gyvena valdžios turto grabystimu, uždablavimu "na levo". Darbovietėje jis pasisavina bet ką, kas gali praversto namuose, ar gali būti parduota juodojo rinkoj. Neatsitiktinumas, kad vienu pačių pikčiausių prakeiksmų SSSR yra "Kad ty gyventum vien iš savo algos!".

Bet pinigai. Išsigyti "iš šalies" išgaruoja; kas greitai uždirba, greit ir išleidžiama. Yra netgi pavojinga juos pasidėti į šalį, nes jei valdžia sužinotų, tuojau konfiskuotų. Verčiau išleisti kas liko - gėrimams. Žodžiu, sovietinis žmogus gyvena šia diena ir nesidaro planų ateičiai. Visas jo gyvenimėlis paženklintas laikinumo, nerealumo, tuštumos antspaudais; mes esam tarsi keleiviai geležinkelio stoties laukiamajam. Aš pažinojau moterį, kuri mėlė - kad nebuvo nusipirkusi puodukų. Ji gerdavo arbatą iš uogienų stiklainių: "Et, koks skirtumas?", - samprotavo ji.

Vien tik aukštieji valdininkai, mokslininkai, menininkai sudaro privilegijuotų žmonių kategoriją, kuriems ateitis neapsiriboja šiandiena. Bet jiems nėra ko taupyti; jie turi jiems skirtas "uždaras" krautuves, juos aprūpina importuotais gaminiais, juos išleidžia užsienin. Tos ir kitos privilegijos paverčia jų būdą dar mažiau realia.

Vidaus ministerijos /MVD/ pulkininkai ir pasitraukę pensijon kagebistai sudaro atskirą grupę. Tai turbūt vienintėlė socialinė grupė, kuri gyvena tvarkingu, rūpestingu, ateitį pramatančiu gyvenimu. Jie augina vietas savo "daciuse" /vasarnamiuose/, atitvertose nuo pasaulio augštom tvorom ir kelia pagarbą ir pavydą liaudies tarpe.

Štai mes, išsibarstę po visą pasaulį! Kiekvienas šlaip taip įsitaisęs. Praėjo pirmųjų nuostabų metas, taip pat atradimų, nusivylimų ir kritiškų palyginimų metas, kai mes šaukdavome be perstojo: "Bet čia visai taip kaip mūsųose" ar net: "Pas mus, žinote, geriau!". Keista, kaip greitai žmogus užmiršta savo nelaimes ar bent mato jas herojiškoje šviesoje. /bus daugiau/

HOMO SOVIETICUS

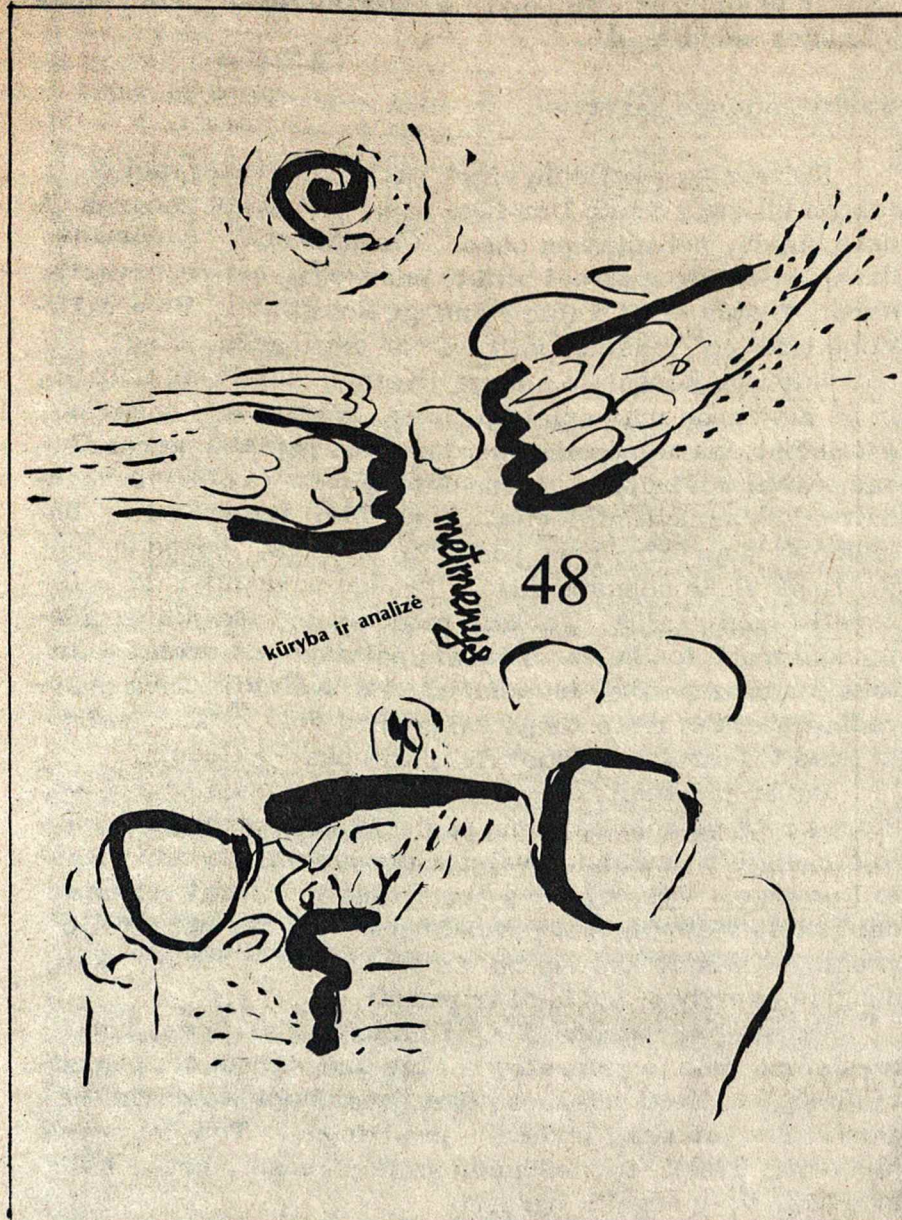
SKAITYMELIAI APIE TARYBINIO ŽMOGAUS PSICHOLOGIJA II.

Kalbant apie tai, kas dedasi mūsųose jau kiek laiko, yra net sunku pavartoti žodį alkoholizmas. Daug teisingiau būtų kalbėti apie savotišką liaudies autopsichoterapiją. Žmonės pasigeria kiek galint skubiau iki sąmonės netekimo, kad pritvinkęs kartėlis ir pagieža galėtų spontaniškai pratrūkti, išvydus pirmą pasitaikiusį žmogų. Susitikus drauga, neįmanoma nepasigirti. Jei kas lieka blaivus - tuoj pat kyla įtarimas: kas žino, ką jis slepia?

Bet štai, mes, peržengę savo tėvynės numylėtos sieną. Daug kas atsikrato savo įpročių. Vodka parduodama visur, ir jos kaina prieinama. Jokio reikalo sumesti po rubliuką ir slapstytis kokioje tarpuvartėje. Gerk iki soties, niekam tai nerūpi. Be to, po svetimu dangum gėrimas prastai "slysta". Čia trūksta tos etylinės brolijos atmosferos. Čia pobūviai pritrenkia mus savo nuobodumu, "sauskaustymu". Ypatingai Anglijoje susidaro įspūdis, tarsi tai būtų kolektyvinė savibauda. Atrodytų, kad kiekvienas užmezga paeiliui pokalbio temą, kad neužteitų visuotina tyla. Nežiūrint tų pastangų, jaučiama, kad atsiranda nevykusios, skausmingos pauzės, matosi akystatai panika, tai kupinas nerimo klausimas: "Kada gi pagaliau bus galima atsivokinti ir drožti sau..."

Tai atsitinka ypatingai tuose pobūviuose - "parties", kur žmonės vienas kito nepažįsta ar bent labai mažai. Kartais jie ten ateina kaip tik todėl, kad susipažintų. Tačiau visur kitur sovietinį žmogų stebina vakariečių laisvumas. Laisvumas visame kame - poelgiuose, aprėdo srityje, netgi eisenoj ir judesiuose. Iš tų dalykų, visuomoje neaptariamų, mes pajėgiam atpažinti svetimą šalį Maskvos gatvėse. Iš kur visa tai atsiranda? Atsakymas šauna bema - tant: Eureka! Štai kas, nekitai kaip LAISVĖ! Tie prakeikti užsieniečiai niekada nėra jutę, kad kažkas stovi už nugaros, nėra jutę budraus Valdžios žvilgsnio, sekančio menkiausius jų judesėlius. Jiems net neateina į galvą, kad gali kas patyliukais prisėlinti ir paklausti grėsmingu balsu: "Ką jūs čia darote?". Tiesą pasakius, tai neatsitinka kasdien, bet mes to laukiame kas minutę. Kai jie ant mūsų užgrūna - nenustebina. Savo sąsąmonėje sovietinis žmogus, ką jis bedarytų, pasirengia iš anksto nesibaigiančioms pasiteisinimams, pasiaiškinimams, įrodinėjimams, kuriuos jis žarsto nesibaigiančiame dialoge su JAIS, mistiškais, visur esančiais JAIS.

Paradoksalu, bet absoliučiai tikra yra tai, kad žmogus ima suvokti, kas yra laisvė ne stebėdamas manifestacijas, streikus, parlamento debatus, spaudos įvairybę, bet pastebėdamas smulkius dalykėlius, apie kuriuos vakariečiai nepagalvoja. Manė nustebino Zueriche automobilistų mandagumas. Paskui - gatvių tapybiskias linksmumas, muzikantai, kurie groja ant kiekvieno kampo, sakytum, veikiau malonumui, negu dėl uždarblio. Kiekvieną mūsų stebina kas nors skirtingo, specialaus. Pavyzdžiui tai, kad kiekvienoje stotyje, kiekviename pašte yra fotokopijavimo mašinos. Tereikia vien pinigėlio. SSSR tai būtų neįmanoma! Tokiomis sąlygomis "Samizdat'as" suklestėtų kaip kažkas. Mes 1985.1.8 d.

METMENYS, Nr. 48. Kūryba ir Analizė. 191 psl. 1984. \$ 5. Redaguoja Vytautas Kavolis, Leidžia A M & M Publications nuo 1959 m., dukart per metus.

Dailės priežiūra Vytauto O. Virkau; technikinė redaktorė Henrieta Vepštienė. Šio numerio dailės darbai - Elena Gauptytė ir Žibuntas Mikšys.

Turinyje: Vytautas Kavolis - Pasaulio srautas ir sąmonės archeologija; Marija Gimbutienė - Senosios Europos deivės ir dievai lietuvių mitologijoje; Genovaitė Kazokienė - Idėjinis Čiurlionio menas; Violeta Kelertienė - Tarp istorijos ir atsakomybės; Rimvydas Šilbajoris - Žmogus ir sąžinė Sovietų Sąjungos pokario rusų ir lietuvių prozoje; Leono Lėto triukai ir "Trakas" - R. Šilbajoris; Asmeniškai demonai ir rašytojo pareiga - Ilona Gražytė-Maziliauskienė; Apie literatūrą su meile ir entuziazmu - Kęstutis Keblys; Apie reikšmę ir jos problemas - Algis Mockūnas.

Iš Marija Gimbutienė
ŽEMYNĄ IR JAI GIMINIŠKOS DIEVYBĖS

1. Žemyna: Motina Žemė, Mirusiųjų Motina ir Žemės derlingumo deivė.

Žemyna yra ir antropomorfinė deivė ir paslaptingoji žemės jėga. Antropomorfiniame pavidale ji žemiškosios motinos analogija. Rytas-vakaras ji bučiuojama kaip žemiškoji motina. Pavasarį ji išsivaizduojama esanti nėščia

ŽIEMA
/ Ištrauka iš "META I" /

TAIPGI DABAR, KUR MES PIRMĄ PAVASARĮ LINKS MĄ ŠVENTĖM IR ŽOLELES JO MARGAS SAV NUSISKYNĖM, O PASKUIDŽIAUGS MUS ŠILTUS SU VASARA BAIGĖM, TEN PUSNYNAI SU BALTAIS KALNAIS PASIDARĖ, IR ŽIEMA SAV ŽIEMIŠKAS KVIETKAS NUSIPYNĖ. TIKT DYVAI ŽIURĖT, KAIP BARZDOTI PUŠYNAI SU SAVO KUODAIS GARBANOTAIS VISUR PASIRODO IR, NEI PUDERUOTI PONAČIAI STOV ISIRĖMĖ. BET KITI NUOGI ŽAGARAI TARP JŲ PASILENKE, BŪRIŠKAI PO STOGAIS JŲ STOVĖDAMI DREBA IR RAUDODA MI KLONIOJAS, KAD ŠVILPINA VĖJAI. BET IR KERPLĖŠ OS IR JŲ KELMAI NUSIGĖSTA, KAD S MARKUS ŽIEMYS SAVO DUMPLES PRADEDA JUDINT IR BESIJODAMS, NEI SU SIETAIS, DULKINĄ S NIEGĄ. TAIPGI DABAR VISI PASIS LĖPĖ GYVULIAI GIRIŲ. VĖTROMS VĖL BERŪSTAUAJANT IR SUMIŠAI BESIPJAUNANT, ČIA VIENS URVOJ SAV ŠILTAI KAIP GAL, ISIGŪŽTĖS, O KITSAI TENAI ANT VIRBO TUPI BES NAUS DAMS.

TAIP, PAUKŠTELIAI MIELI, JUMS, TAIP MUMS PASIDARĖ, IR TAIP JUS, KAIP MUS, BAUGIN BRAŠKĖDAMI ŠALČIAI. JUS ŽIEMOS S MARKUMS Į ŠALTĄ GIRIĄ NUBAIDĖ, O MUS JIS BESIPURTINDAMS Į STUBĄ SUVARĖ IR PASIŠILDYT NUSIUNTĖ PAS KAKALĮ MIELĄ. JŲSŲ NAMAI ŠALTI, KUR JUS MIEGODAMI KRANKIAT, JUS NEGAL UŽSTOT, KAD JUS IŠGANDINA ŠALČIAI. MES, KAD MUS ŽIEMYS PER DAUG UŽKIBINA GRUMSDAMS, TUO KYTRIAI PASIS LĖPT Į ŠILTĄ PAŠALĮ LENDAM IR TYKAM KAMPE, ŽIEMOS N'ATBODA MI KERŠTO, SAV TIKRAI SUŠILT KARŠTOKĄ VIRALĄ SREBIAM. AK, JŲS, VARGDIENĖLIAI, JŲS, NUOGI NABAGĖLIAI, AR BŪT ŠILTS, AR ŠALTS, AR KITS KOKS DYVINAS ORAS, RŪBAIS VIS VIENAIS IR TAIP PAČIAIS UŽSIDENGIA. MES, KAD SAULĖ MUMS PER DAUGEL NUGARĄ KAITIN, TUO TRYNIČIUS AR KOBOTUS VĖSIUS UŽSIMAUJAM, O KAD JAU PER DAUG ŽIEMYS MUS PRADEDA DOVYT, ŠTAI TUOJĖUS VILNONĄ SAV IR KAILINIUS IMAM AR TIKRAI SUŠILT Į ŠILTĄ PATALĄ KOPIAM. 4 psl.

kaip moteris, reikalaujanti gilios pagarbos. Jos negalima įžeisti, jokiū būdu negalima žemės mušti rykšte ar spjauti ant jos / jei taip padarai, turi atsiprašyti, kaip žmogaus / Žemyna tyra ir teisinga. Nusikaltėlius baudžia praryda - ma arba į save nepriimdama. Negalėjimas sugrįžti į Žemę Motiną - viena iš labiausiai gąsdinančių Teisingumo Deivės Žemynos bausmių.

Augmenijos, kaip ir žmogaus, gyvybė kyla iš žemės. Ji "žiedkelėlė", "pumpurų budintoja". Taip ji buvo vadinama 17 amžiaus maldelėse. Vienoje maldelėje sakoma: "Žemyna, žiedkelėle, žydėk rugiais, miežiais ir visais javais". Gėlės ir medžiai, miškai ir gojai, akmenys, kalvos ir kalnai, šaltiniai, upės, ežerai prisipildę stebuklingomis Žemynos jėgomis. Jos laimina, gydo, saugo nuo nelaimių, užtikrina vaisingumą ir sveikatą. 11-15 a. rašytiniai šaltiniai pakartotinai mini gilią pagarbą miškams, medžiams, šaltiniams, upėms. Kalnai su plokščiu akmeniu viršuje buvo laikomi ypatingoje pagarboje. Tai nėščios Žemynos metafora. Akmuo kalno viršūnėje - tai žemės centras / bambas /, taškas, kuriame labiausiai susikaupė žemės jėga. Šventas Rambyno kalnas ant Nemuno kranto vakarų Lietuvoje ištiesai minimas tarp 14 ir 19 amžių rašytiniuose šaltiniuose. Trokšdamos vaisingumo moterys į jį kopdavo švariai išsiprausios ir apsirengusios, o jaunosios poros melsdavo namų ir gyvulių vaisingumo.

Legendos pasakoja apie didelius akmenis su ertmėmis ar pėdomis. Lietaus vanduo, patekęs į šias daubeles, įgaudavo stebuklingų savybių. Beveik iki dabar baltų valstietės grįždamos iš darbų, sustodavo prie tokių akmenų pagydyti savo ligų ir žaizdų, nusiprausdamos tuo vandeni. 19 a. Lietuvoje buvo žinomas akmuo, turintis moters torso formą, kuris suteikia vaisingumą nevaisingoms moterims. 1605 m. jėzuitų relikcijoje apie vakarų Lietuvoje garbinamus akmenis šitaip rašoma: "Dideli akmenys plokščiu paviršiu, yra vadinami deivėmis. Tokie akmenys uždengiami šiaudais ir garbinami kaip derliaus ir gyvulių saugotojai". Panašus paprotys žinomas romėnų - se: grūdų saugotojos deivės Ops Consiua akmuo buvo laikomas įkastas į žemę ir apdengtas šiaudais. Toliau jėzuitų aprašyme sakoma, kad "pati vieta taip visų pamaldžiai saugoma, kad niekas arčiau neišdrįstų prieiti; jei kas jį paliečia, mano, kad bus nutrenktas. Aukoją žindomą paršiuką, dažniausiai juodą, kurį virtą suvalgo šeimos tėvas ir motina kartu su žyne; o mažas dalis tiek nuo paršiuko, tiek nuo kito maisto žynė sunėša į svirną kartu su tris kartus devyniais gabalais duonos, kur minėtas deives viena, visiems atsitolinus, maldauja". Galime priminti,

kad graikai žemės derlingumo deivei Demetrei irgi aukodavo paršiuką. Kiaulės ar paršiuko aukojimas buvo praktikuojamas tūkstančius metų prieš graikų kultūrą. Kiaulių skulptūros ir kaukės arba derlingumo deivių skulptūros su kiaulės kaukėmis iš 6 ir 4 tūkstantmečių pr. Kr. liudija, kad kiaulė yra buvusi šventas Žemės Derlingumo deivės gyvulys. Jos ypatingai greitas augimas ir storėjimas bei veisumas, matyt, turėjo magiškos galios laukų vaisingumui.

Žemės derlingumo deivė išliko javų dvasios pavidale, kuri pasireiškia ir zoomorfiniame ir antropomorfiniame pavidale. Buvo tikima, kad javų dvasia ar dievybė slypi rugiuose ar kituose javuose ir persikūnija į paskutinį pėdą. Šis pėdas buvo padaromas moters formos ir vadinamas Rugių Boba. Ji parnešama namo, gerbiama pjūties pabaigtuvių šventėje ir kai kur laikoma iki kitų metų pjūties. Gruodžio pradžioje, prasidedant kūlimui, švenčiami "Sambariai" arba "Trejos Devynierios". Šventės metu buvo šventinami javai. Buvo suberiama kiekvienos rūšies javų po sauja ir padalinama į tris dalis. Tada tris kart po devynias javų rūšis buvo suberiama į krūvą. Po to buvo dėkojama Žemynėlei ir po tris kaušelius jai nupilama žemėn Aukos Žemynai: alus, duona, grūdai, rugių pėdai.

Derliaus šventės metu šalia Žemynos lietuviai ir latviai garbino sodybos dievybę Žemėpatį ar Žemininką, latviškai Zemnleks, gyvulių bandos globėją. Jis minimas, kaip Žemynos brolis. Čia vėl sugestijonuojama matrilinė socialinė struktūra. Žemyna yra centrinė, pagrindinė, o Žemininkas - ne jos vyras, tik jos pagalbininkas, brolis.

Žemyna kaip Mirusiųjų Motina ryškiau išliko latvių mitologinėse dainose, kur ji minima kaip: Smilšu mate, "Smelio kalnelio Motina", Kapu mate, "Kapu Motina", ar "Velu mate", "Vėlių Motina". Ji rankose laiko kapų raktą, pasiitinka naujai atkeliaujančius svečius prie kapinių vartų, dažnai net su išskėstomis rankomis. Belaukdama svečių, kepa duoną krosnyje. Pastebėjusi laidojimo procesiją, džūgauja ir šoka. Mirusieji yra jos nuosavybė; ji Didžioji Motina. Gyvybės energiją išleidusi į žemės pasaulį, mirties atveju ji tą energiją vėl atgal į save susemia. Gyvenimas ir mirtis tartum švytuoklė: šokte iššoka, bet grįžta atgal. Jei negrįš, neprasidės iš naujo gyvenimo ciklas. Ties mirties tašku prasideda atgimimas. Senosios Europos filosofijoje mirties nėra, nes švytuoklė nesustoja. Gyvybės energija nežūsta. Keičiasi tik jos pavidalai. / Ytą patį sako ir modernusis moklas... Red. /

Šiandien dar tebegirdimi žodžiai: "Motin, aš iš Tavo išėjau ir į Tave sugrįžtu. O rytoj gal gegutė lekosiu ar diemėdžu žydėsiu".

LE PRIX DES COMMUNAUTÉS CULTURELLES

KULTŪRINIŲ GRUPIŲ IR IMIGRACIJOS MINISTERIS SKELBIA, KAD GALIMA SIŪLYTI KANDIDATUS LAIMĖTI KULTŪRINIŲ GRUPIŲ \$ 15.000,- PREMIJAI, KURI BUS ĮTEIKTA 1985 m.

PREMIJA SKIRIAMA ASMENIMS, KURIE SAVO DARBU AR VISUOMENINIŲ UŽSIANGAŽAVIMU PRISIDĖJO PRIE IŠLAIKYMO, PRATURTINIMO IR DIDESNIO PAŽINIMO VIENOS AR KELIŲ KULTŪRINIŲ GRUPIŲ QUÉBEC'E, JŲ SUARTINIMO, TARP VIENOS AR KELIŲ, SU FRANKOFONŲ BENDRUOMENE.

ASMENYS, KURIE NORI SIŪLYTI KANDIDATĄ AR KANDIDATĘ, TURI UŽPILDYTI KANDIDATŪROS LAPĄ.

INFORMACIJA

NORINT GAUTI DAUGIAU INFORMACIJŲ, GALIMA KREIPTIS Į SEKRÉTARIAT DU PRIX MONTREALYJE (514) 873 - 6258 ARBA Į SAVO VIETOVĖS COMMUNICATION - QUÉBEC ĮSTAIGĄ.

DATA

KANDIDATŪROS PASIŪLYMO LAPAI TURI BŪTI IŠSIŪSTI NE VĖLIAU KAIP 1985 m. SAUSIO mėn. 25 d., VIDURNAKTĮ, ADRESU:

SEKRÉTARIAT DU PRIX DES COMMUNAUTÉS CULTURELLES

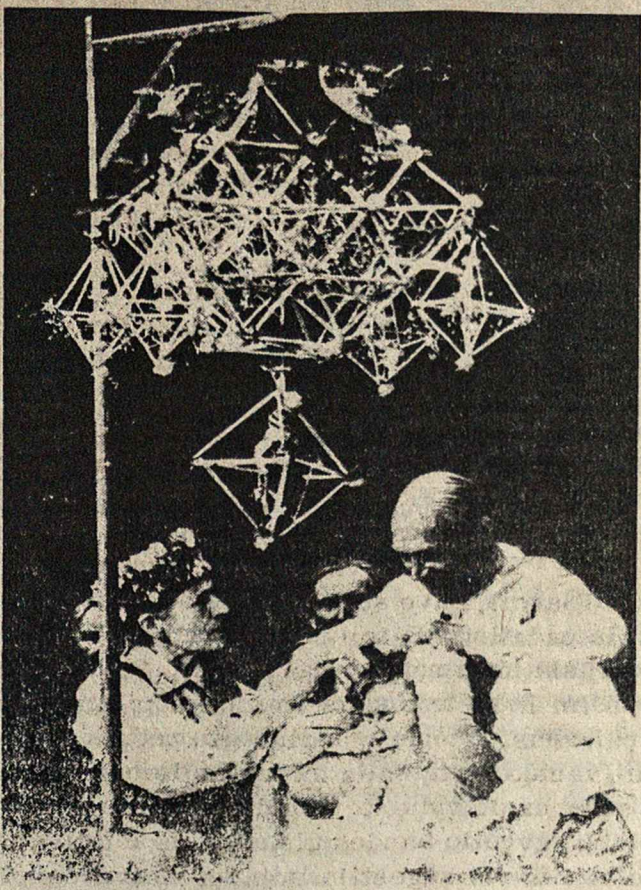
MINISTÈRE DES COMMUNAUTÉS CULTURELLES ET DE L'IMMIGRATION

355, rue McGill, bureau 7.11

MONTREAL, (QUÉBEC) H2Y 2E8

IŠ PADANGĖS MIELOS

(IŠ SPAUDOS OKUPUOTOJE LIETUVOJE IR IŠEIVIJOJE)

Kupiškėnų tradiciniuose vestuvių papročiuose - šiaudinukas, vadinamas "Sodas" dar ir dabar naudojamas.

KAUNO "DROBĖ" PASIŽYMI DARBŠ TUMU IR KOKYBE

Kauno vilnos gamybos susivienijimo įmonė DROBĖ jau 36-tą kartą iš eilės, sumavus ketvirčių rezultatus, pripažinta Sov. Sąjungos socialinių lenktynių nugalėtoja.

KAIP APTARNUOJA MI GYVENTOJAI

Zarasuose buvo atidaryta nauja parduotuvė, kuri skelbėsi, kad galima gauti automobilių "Žiguli", "Niva" atsarginių dalių. Gyventojai labai apsidžiaugė. Bet po 4 mėnesių tų atsarginių da-

lių - nė kvapo.

Kalbama, kad apsiginama nuo nepageidaujamų prikėjų neskelbiant nei kokiomis dienomis ar valandomis atidaryta krautuvė, tad ir revizoriai negali prikibti.

LAIMĖJO TARPTAUTINĮ MUZIKOS KONKURSA

Vakarų Berlyne vykusiam Herbert von Karajan dirigentų tarptautiniame konkurse laureato vardą laimėjo Gintaras Rinkevičius, 24 m. Jis yra Lietuvos Valstybinės Filharmonijos simfoninio orkestro dirigentas. Laimėjo ir 5-jame dirigentų konkurse Maskvoje.

SANDOR J. BAKO

Iš esperanto vertė P. E n s k a i t i s

PIRMOJI VAKARIENĖ

Jie apsigėdė prieš šešias savaites. Ji malonybiniai jį vadino "vabalėliu", o jis ją "karvelėliu". Jie dar nešeiminkavo. Ponas Elias buvo švelnus ir jausmingas vyras, norintis - sulyg galimybėmis - pagražinti ir palengvinti pirmąsias savaites jų vedybinio gyvenimo. Jie užsakydavo paruoštą vakarienę ir parsinešdavo ją namo.

Tai nereiškė, kad ponas Elias nenorėjo skaniai išvirtų pietų ar vakarienės. O taip, dalinai jis dėl to ir ir vedė... tačiau jis to reikalo neskubino. Ir, štai, jo kanti-rybė buvo atlyginta.

Vieną vakarą jaunoji pora nutarė, kad jie toliau restorane nesimaitins, kur maistas patuošiamas be skonio, dideliais komerciniais kiekiais, bet nuo ateinančios dienos ji pati virs vakarienę.

Patiekalai to iškilmingo nutarimo buvo numatyti paruošti pagal vyro pageidavimus. Jis juos labai munda - gioje formoje perdavė žmonelei: "Aš norėčiau valgyti, sakykim... buljoną su kepenų kaldūneliais, jautieną su pamidorių padažu ir bulvių gabalėliais. Skanumynai? Ką manytum tu apie geros rūšies sausainius su abrikosų marmeladu? Mes išgertume vieną, ar du stiklelius raudono vyno. Sutarta, Karvelėli!"

Žmona atyždžiai pasižymėjo pageidavimus. Po to ji pabučiavo į kaktą vyrą ir žavėtinu šypsniu tarė:

- Viskas bus pagal tavo pageidavimus, Vabalėli!
- O, ačiū, tūkstantį kartų ačiū, Karvelėli!

Jis buvo įsitempęs visą dieną. Jo darbas stovėjo vietoje. Prieš jo akis rodėsi iškilminga vakarienė: sriuba bus auksinės spalvos, mažos riebalų akutės plaukios paviršiuje, morkų ir kopūstų pjaustynės taip pat tiks prie kepenų kaldūnelių... Beveik jau tekėjo seilės.

Kaip lėtai slinko laikas...

AA CENTRINĖS:

Montreal 273-7544

Ottawa 523-9977

Toronto 489-3693

Hamilton 522-8392

London 438-1122

Windsor 252-3842

Calgary 287-2712

Winnipeg 233-3508

Sudbury 674-6217

JEIGU GERI IR GALI GERTI - TAVO REIKALAS

JEIGU NORI NUSTOTI - MŪSŲ

ATEIK! LIETUVIŲ A.A. (ALCOHOLIC ANONYMOUS) GRUPĖS SUSIRINKIMA. SUSIRENKAME KIEKVIENĄ TREČIADIENĮ. 7722 GEORGE ST. LA SALLE, QUE. 8 val. vakaro.

ARBA SKAMBINK MUMS:

Leonui G.: 366-2548 (namų); 489-5391 (darbo);

Henrikui N.: 277-7868; Dainiui L.: 768-9606;

JONUI R.: 337-8637

KALBĖKIME SU SAVO VAIKAIS IR VAIKAIČIAIS VIENA GRAŽIAUSIŲ IR SENIAUSIŲ KALBŲ - LIETUVIŠKAI!

DIDELĖ GARBĖ

Konstancija Jarmalienė dirba jau 37 metus laiškanėse. Apskaičiuojama, kad per tą laiką ji galėjo apėiti žemės rūrulį net penkis kartus. Ji išnešiojo paštą Kauno pakraščiais, tomis pačiomis gatvėmis nuo 1947 m.

Už šį darbą ji buvo pagerbta lietuviams nereikalingo ir svetimo Lenino ordenu. Ar tai suteiks jai teisę be eilės gauti būtinų reikmenų, kad ir gerų batų krautuvėje?

PASVALYJE - KULTŪROS CENTRAS

Pasvalyje atidaryti nauji kultūros namai. Fasadą puo-

šia mozaikos kiriniais. Pas-tate yra 400 vietų, mažoji posėdžių salė, repeticijų kambariai, dailės ir foto studijos, kavinė, poilsio kam-peliai. Suprojektavo R. Ruš-kys, architektas - R. Kamai-tis.

Na, o viename kolūkyje Daunorų kaime išjungtas vi-nintėlis telefonas ir 40 šei-mų dar vis laukia to vienin-tėlio telefono seniai praėjus žadėtai datai...

FOTOGRAFAI LAIMĖJO MEDALIUS

Vilniuje vykusioje Vakarų Berlyno Foto Mėgėjų Klubų Sąjungos parodoje buvo iš-statyta apie 200 nuotraukų.

-Vakarienė? Ar ji jau paruošta, Karvelėli? -pasitei-ravo ponas Elias po bučio, duoto jai greitomis. Jis sku-biai nusiplovė rankas ir sėdosi prie stalo.

Žmona atnešė sriubą. Ponas Elias sėmė pilną šaukš-tą... Beveik pastebimai suvirpėjo antakiai ir išdavė, kad sriubos spalva ne visai atitinka jo išvaizduotai spalvai.

- Nesvarbu! Ji gali būti skani, nežiūrint jos netikros spalvos, - raminosi vyras ir papūtęs pilnąjį šaukštą, pa-ragavo sriubą. Jis nusilaužė lūpas, sutraukė antakius ir susimastė - kodėl taip neskanu burnoje? Kažkur tokį sko-nį jis jau yra jutęs? Jis prisiminė, kad panašų skonį jis ragavo sovietų rojuje savo buvimo metu belaisvių stovyk-loje...

Jo žvilgsnis nukrypo į kepenų kaldūnelius. Jis norėjo gabaliuką atsipjauti šaukšto kraštu. Kaldūnelis išslydo iš lėkštės, nuriedėjo tarp žvakių, krito ant kilimo ir atsidūrė ties šunim, kuris gulėjo prie židinio. Šuo pauostė nuriedė-jusį gabalą, pabruko uodegą ir galiausiai amtelėjo.

Ponas Elias atgailaujančiu nusidėlėjo žvilgsniu žiū-rėjo į riebias dėmes divone ir žmonos atneštinės staltie-sės pagražinimus, tačiau šuns elgesius buvo įtartinas.

Jis nutarė kitą gabaliuką atsipjauti su peiliu. Paspau-dus peilį, kaldūnelis šoko ir nuskrido į žmonos siuvinėtą pagalvėlį.

Ponas Elias paėmė trečią kaldūnelį ir nutarė panau-doti dantis. O, Aukštasis Dangau! Po keletos minučių pa-stangų jis atsikando gabalėlį ir pradėjo kramtyti. Jo pa-stangos pasirodė bergždžios. Jo akys beveik iššoko. Kiek pailsėjęs, jis panašiai pasielgė ir su kitu gabaliuku.

- Ar skanu, Vabalėli? - klausė žmona, pamačiusi vy-ro akys ašaras, kurios, manė, esančios iš džiaugsmo.

- Jie galėtų būti minkštesni, - sumurmėjo sau po no-simi vyras.

Po darganos ateina giedra, -raminosi vyras ir viltin-gai pasitiko įnešamą jautienos kepsnį. Jis godžiai smeigė šakutę, bet ji atsimušė lyg į gumą ir atšoko atgal. Po to-limesnių nesėkmingų pastangų, jis paėmė vieną mėsos pjov-gabalą ir apipylė jį pamidorių padažu.

- Peiliai neaštrūs, galla, labai neaštrūs, - šnabždė-jo ponas Elias.

Pagaliam jam pasisėkė atplėšti kepsnio gabalėlį ir iš-i-kišti jį į burną, pirmiau sudrėkinus žmonos vadinamame padaže, tačiau po valandėlės jis turėjo jį išspjauti. Jis nu-keliavo prie kaldūnelių.

- Ar vakarienė skani? - teiravosi žmona.

- Aš jau sakiau, kad peiliai labai neaštrūs, ypač pju-nant priešistorinių laikų buivolą.

Žmona posakio nesuprato.

Liko sausainiai, ir žadėjo atlyginti nepasisekimą, bet... jie buvo didžiuliai, iš viršaus apdego, o viduryje žali. Aprikosų uogienė buvo užkrauta storai, tarptum septynio-likmetės mergiotės uždėta dažų, einant į pirmą pasimatų-mą.

- Kokių laukti dar likimo smūgių? - galvojo Elias, ta-čiau ilgai nereikėjo laukti: dalis obuolių, kurie jam buvo pa-duoti, buvo apipuvę ir kirminas rėpliojo jo peiliu, kuriuo buvo perpjovęs obuolį.

Riebalų akutės, kurių stigo buljone, plaukiojo juodoje kavoje.

Po vakarienės ponas Elias atsigulė sofoje ir išsitiesė, lyg gyvatė prarijusi varlę.

Tą vakarą jis pamiršo pabučiuoti savo Karvelėli prieš užmigdamas ir, atsukęs jai nugarą, užmigo sapnuodamas baisius sapnus. Jo geras ūpas negrįžo nė ryte. Žmona vi-sa tai palaikė buvusiais nemalonumais įstaigoje, kurie da-bar taip dažnai įvyksta. Ji atleido vyrui, nes sekant filo-sosus - dovanoti yra dorybė.

Ponas Elias buvo jautrus ir mandagus vyras, ir dėl to patarė žmonelei nevargti su virimu. Jis vėl užsakė vakarienę artimiausiame restorane: juk ten maistas nebu-vo jau taip blogas, ir skanus.

AR PASKAITAI SAVO VAIKUI LIETUVIŠKŲ LIAUDIES

PASAKŲ? JOSE RASI IR GROŽIO IR JUMORO IR ĮSMINTIES!

CFMB

LIETUVIŠKA RADIO PROGRAMA

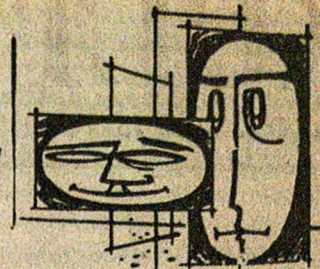
RADIO 1410 MONTREAL

KIEKVIENĄ ANTRADIENĮ NUO 11:30 iki 12 val. NAKTIES

Programos vedėjas: L. STANKEVIČIUS

1053 Albanel Cr. Duvernay, P.Q. Tel.: 669-8834

KREMI VEIDRODŽIAI

ŽUVIENA - PUKUS MAISTAS

Besirūpinant sveikata, pi-nigine ir maisto pavairini-mu, vis dažniau ir entuzias-tingiau Kanadoje atkreipia-mas dėmesys į žuvenios pa-tiekalus.

Atsižvelgiant į tai, Fede-ralinė vyriausybė išlei-do brošiūrą su įvairiais pa-tarimais gaminant žuvų pa-tiekalus. Ją galima gauti ve-l v e l t u i, anglų arba fran-cūzų kalba, parašius šiuo adresu: "HOW-TO" Book of Fish and Seafood.

Fisheries Food Center, Pro-motions Branch, Dep. of Fi-sheries and Oceans, OTTA-WA, Ontario, K1A 0E6.

Kel tas patarimų iš šios brošiūros:
- Šviežias austres reikia apdengti dubenyje su drėg-nu medžiagos gabalu ir pa-dėti į šaltuvą užšaldymui.
Taip galima jas išlaikyti 6 savaites.

-Norint kepti užšaldytą žuvį garuose, orkaitėje arba ant tiesioginės ugnies įvynio-jus į aliuminijaus popierių-nereikia jos atitirpdyti.

Jeigu norima užšaldytą žuvį kepti neįvyniojus į ali-uminiujaus popierių-patariama ją atitirpinti šaltame van-denyje arba paprastame šal-dytuvo skyruije/ne kamba-rio temperatūroje/.

ŽVEJŲ SALOTOS

2 puodeliai šutintos plekš-nės/turbot/, supjaustytos ga-balais

1/2 šaukštelio druskos

1 puodelį supjaustytų sa-lierų

1/4 puodelio aliejaus-acto užpilo

1 puodelį žalių, besėklių vynuogių

1 puodelį nuluptų, nekapotų migdolų

1/4 puodelio majonezo

1 šaukštą citrinos sunkos

Salotų, petražolių.

Apibarstyti žuvį su drus-ka. Pridėti salieras su alie-jaus užpilu ir palaikyti šal-dytuve.

Pridėti vynuoges ir mig-dolus, palikus keliolika jų papuošimui.

Sumaišyti majonezą su citrinos sunka ir lengvai į-maišyti į patiekalą.

Mišinį patiekti ant salotų, papuošus petražolėmis ir migdolais. /4 porcijos/.

LAŠIŠŲ - VAISIŲ SALOTOS

1 dėž./15 ir 1/2 uncijų/ la-šišos /salmon/

1 šaukštas citrinos sunkos

1 puodelis apelsino gabalų

arba 1 dėž./284 ml/ man-darino skiltelių

1 supjaustytas bananas

1 raudonas obuolys, su žie-ve, supjaustytas

1/2 puodelio nuluptų, neka-potų migdolų

3 puodeliai susmulkintų sa-lotų lapų

1/4 puodelio majonezo

petražolių

Nusunkti lašišą ir su-pjaustyti į gabalėlius. Ap-šlakstyti citrinos sunka, Pri-dėti apelsinus, bananą, obu-olius ir migdolus. Viską su-maišyti. /Jei reikia, gali-ma padėti šaltai/.

Imaišius majonezą, patiekti ant salo-tos lapo, apibarsčius kapo-tomis petražolėmis. /4 por-cijos/.

BASTUTIS SU GRYBAIS IR MIGDOLAIS

Bastutis - tai žiedinis ko-pūstas/cauliflower/, kuris gali būti ne tik priedas prie patiekalo.

1 vidutinis bastutis

verdantis druskiniu vanduo

1/3 puodelio sviesto

1 ir 1/2 puodelio suraikytų grybų

1/4 puodelio nuluptų, pa-keptų migdolų.

Išskirstyti bastutį į žie-dines šakeles ir pavirti 10-15 min. Ištirpdyti sviestą, pakepinti grybus apie 3 min. Nupilti vandenį nuobastučio, apipilti tirpintu sviestu ir pakeptais grybais. Apibars-tyti pakeptais migdolais. /4 porcijos/. Neįprasta, bet verta pabandyti.

Parinko SMA LIŽĖ

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiam
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:

9½% už 90 dienų term. indėl.
10% už 6 mėn. term. indėlius
10½% už 1 metų term. indėlius
10½% už 2 metų term. indėlius
11% už 3 metų term. indėlius
10½% už pensijų planą
9½% už namų planą
9% už specialią taup. s-tą
8¼% už taupymo s-tas
6% už čekių s-tas (dep.)

I M A:

už asm. paskolas nuo 12%
už nekilnojamo turto paskol.
(mortgages):
su nekeičiamu nuošimčiu
1 metų 12%
2 metų 12½%
3 metų 13½%
(fixed rate)
su keičiamu nuošimčiu
1, 2 ar 3 metų.. 11%
(variable rate)

AKTYVAI VIRŠ 41 MILIJONŲ DOLERIŲ

Asmeninės paskolas duodame iki \$50,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet ne daugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas Piniginės perlaidos, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais - nuo 10 v. ryto iki 3 v. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais - nuo 10 v.r. iki 8 v.v.; šeštadieniais - nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p. (Liepos ir rugpjūčio mėnesiai šeštadieniais uždaryti)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai - 1573 Bloor Street West,
Telefonai: 532-8723 Toronto, Ontario
ir 532-1149 M6P 1A6

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont.
M6H 1A8

TELEFONAI: 532-3400
532-3414

AKTYVAI - VIRŠ 25 MILIJONŲ DOLERIŲ

KASOS VALANDOS:

Pirmadieniais 10-3
Antradieniais 10-3
Trečiadieniais uždaryti
Ketvirtadieniais 10-8
Penktadieniais 10-8
Šeštadieniais 9-1
Sekmadieniais 9-12:30

MOKA UŽ:

90 dienų term. indėlius... 9¼%
180-185 d. term. ind. 10¼%
Term. ind. 1 metų 10½%
Term. ind. 2 metų 10½%
Term. ind. 3 metų 11%
Pensijų s-tą 10%
Spec. taup. s-tą 9%
Taupomųjų s-tą 8¼%
Depozitų - čekių s-tą ... 6%

DUODA PASKOLAS:

Asmeninės nuo 12%
Mortgičius nuo 11-13½%

ANAPILYJE skyrus veikia sekmad. 9:30 - 1:00 p.p.

Duodame asm. paskolas iki \$50,000 ir mortgičius iki 100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybes pagal santaupų dydį iki \$2,000 ir asm. paskolas iki \$10,000. Par-duodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionės čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. MŪSŲ TIKSLAS - NE PELNAS, BET SAŽINGAS PATARNAVIMAS

toronto

"ATŽALYNO" POPIETĖJE TORONTE BUVUSIOS "ATŽALYNO" ŠOKĖJOS su ATŽALYNUKU

Iš kairės - buv. "Atžalyno" vadovė Silviją Martinkutė - Radvilienė su sūnum Dariusiu, Lilią Pacevičienę, vieneto vadovę su Antanu Pacevičiumi III; Robert Houle, vedęs lietuvaitę su dukterim Sarah. Jo antrąjį dukrą Sonia šoka jaunųjų grupėje.

diją ir garsinančią Lietuvos vardą svetimtaučių tarpe. Jaunimui keliavimas yra labai pamokantis ir naudingas. Tai gyvenimo mokykla.

Dabartinės "Atžalyno" Vadovės Žodis

Iškviesta į sceną vieneto vadovė Lilią Zenkevičiūtė-Pacevičienė, pasveikinusius susirinkusius, pasakė, kad 1984. VII. 25 d. gausus "Atžalyno" šokėjų būrys, muzikantai ir palydovai vyko į tolimąją Švediją pilni vilčių ir jaunatviško entuziazmo ateičiai. Šiandieną, čia susirinkę, jie nori pasidalinti išpuoštais iš kelionės, Švedijos gamtos bei miestų grožiu, parodydami susirinkusiems kelionėje padarytų skaidrių. Be to, pažadėjo, kad "Atžalynas" pasuks ir vieną Švedijoje išminktą tautinį šokį, kurį išmoko ten padėkos ženklui.

Sveikino visus susirinkusius į "Atžalyno" tradicinį popietės rengimą, kuris pavadintas "Kelionė po Švediją". Dėkojo susirinkusiems už paramą ir atsilankymą.

Tėvų Komiteto atstovas V. Dauginis savo žodyje gana smulkiai nupasakojo "Atžalyno" veiklą, pabrėždamas, kad šiemet "Atžalynas" su-ruošė savo jau DVYLIKTAJĄ POPIETĘ. "Tai nuopelnas pasiaukojusių mokytojų, ku-

rie negailėdami savo laiko, emergijos bei ištvermės, praleido daug, daug brangių valandų, beruošiant mūsų jaunimą, kad gražiau, gražiau pasirodytų per mūsų popietes, metines, bei atstovaudami lietuvius kitataučių tarpe".

Priminė, kad per bet kurį parengimą, ne vien tik jaunimo tėveliai džiaugiasi, matydami gražiai pasipuošusį, ritmingai ir gražiai šokantį "Atžalyną", bet kartu ir visuomenė. Negalima pamiršti ir mūsų muzikantų, be kurių nebūtų nei ritmo, nei sutarimo. Visų laikas, pasišventimas ir talentas - vieningai dedama ant TĖVYNĖS AUKURO.

V. Dauginis padėkojo visų tėvelių, dalyvių ir šokėjų vardu visiems atsilankiusiems. Taip pat nuoširdų ačiū tarė motinoms už garbę ir kalorijų pilnus pyragus. Padėkojo ir bazaro, loterijos laimėtojų aukotojams bei bazaro vyr. vedėjai Aldonai Lukošienei ir jos darbščiom bitelėm-padėję jom: Eugenijai Sagevičienei, Adelei Cirusienei, Jūlytei Macijauskienei, Lidijai Eckert, Almai Padolskienei ir Kaziui Dauniui.

"Atžalyno" vardu jiems buvo išreikšta pagarba ir dėkingumas." Popietės baza-

ro metu "Atžalyno" išdardė, paprastai labai sustiprėja, sudaro sąlygas mums kaip vienetui toliau tęsti darbą, jungti mūsų prieauglį - jaunimą šokių, dainų ir papročių išlaikyme ir tęstinume išieivijoje. - pabrėžė V. Dauginis.

Atkreipė ypatingą dėmesį į LIETUVIŲ NAMUS, dėkodamas už patalpą ir geras sąlygas jomis naudotis; Kaziui Juzumui ir Juozui Venlovičiui, kurie niekada nėra atsisakę jaunimui padėti ir kartu abu savo kantrumu šį prieauglį stengiasi su-prasti ir savo patarimais, pavyzdžiais, skatina juos visus likti lietuviškoje veik-loje, išreikšė didelę padėką.

Atėjo eilė išgirsti nuoširdų šokėjų ačiū už didžias finansines aukas ir paskatinimą: Mackevičiui Broniui, Delkams, Irenai ir Osvaldui, Skrebutėnams, Julijai ir Vaclui, Vitkūnams, Janinai ir Jonui, Dauniui Kaziui, Stasui Vasiliauskas, Juozui Venlovičiui, Langams, Anai ir Augustui, Bumeisteriams Konstančiai Poškienė ir llin-kėta greitai sustiprėti ir sugrįžti į veikėjų gretas.

Po to V. Dauginis iškvietė į sceną Lilią Pacevičienę-Zenkevičiūtę, vieneto vado-vę, Silviją Saplienę-Zenkevičiūtę, studentų mokytoją ir vadovės pavaduotoją, Vidą

Dovidaitytę, šokėją ir mokytoją, Raimundą Turūtą, šokėją ir mokytoją, Marytę Hurst-Gudauskaitę, mokytoją jauniausios grupės su šokėjomis ir Daivą Krivaletę su Vitkūnaite; taip pat ir muzikantus: Janet Kriščiūnienę-Olekaitę, akordeonistę, Kazį Deksnį, akordeonistą iš Burlingtono, Martyną Tarvydą, grojantį sintesizeriu ir vargonais, Daną Pargauskaitę, šokėją ir jauniausią muzikantę laimėjusią visą maitinimą premijų. Jiems visiems buvo išreikšta ypatinga padėka už pasišventimą, kantrybę, ištvermę ir pasiaukojimą vieneto ir išieivijos lietuvių labui.

Buvo pristatyta scenoje ir ilgametė "Atžalyno" vadovė Silviją Radvilienė-Martinkutė su sūnum Dariusiu ir ilgametė mokytoja Vida Tirlilienė-Javaitė su sūnum būsimu atžalyniečiu.

Buvo pasveikinta popietės išvakarėse po sunkios operacijos grįžusi iš ligoninės ilgametė "Atžalyno" veikėja Konstančia Poškienė ir linkėta greitai sustiprėti ir sugrįžti į veikėjų gretas.

Pakilioje nuotaikoje gražiai atšvęsta "Atžalyno" popietė. Stepas V a r a n k a

"ATŽALYNO" POPIETĖJE - jaunučiai šokejai. Iš kairės - Daryl Petryla, Trina Hurst, Linas Ruslys, Rasa Matušaitytė, Olivia Herron, Sonia Houle, Dalytė Cerušytė, Matthew Bonner.

"ATŽALYNO" IR JO PRIEAUGLIO POPIETĖ

Lapkričio 11 d. Toronto Lietuvių Namuose surengta populiari visų šokančių Toronto "Atžalyno" grupių popietė sutraukė apie 500 asmenų. Popietės nuotaika buvo šeimyniška, labai jauki. Karaliaus Mindaugo Menė užėmė nuo jaunimo garsų, juoko ir džiaugsmo. Tai buvo malonus valandas matyti tiek daug lietuviško prieauglio vienoje progos matyti savo

liū smulkmenų. Paminėsiu tik, kad popietę rengė "Atžalyno" tėvų komitetas, vadovaujamas darbščios ir rūpestingos J. Vitkūnienės. Komitetas turėjo gerai pasitempti ruošiant šią jaunimo popietę. Tik išivaizduokime tokią masę ne tik jaunimo, bet ir suaugusių pavaišinti privačiai namuose keptais tortais ir įvairiais pyragais! Popietė pradėta skaidrėmis iš "Atžalyno" grupės gastrolių Europoje. Žiūrovai turėjo progos matyti savo atžalyną keliaujantį po Šve-

● LIETUVIŲ TAUTODAILĖS INSTITUTO TORONTO SKYRIUS papuošė šiaudiniukais lietuvišką Kalėdų Eglutę, kuri savo originalumu išsiskyrė iš visų kitų, dalyvavusių Karališkojo

Ontario Muziejaus tradiciniame kalėdiname išpuošime. Prie lietuvių eglutės buvo ir dail. J. Dagio medžio skulptūrų prakartėlė.

● "PARA MOS" stipendijai gauti prašymai priimami iš pirmų metų studentų iki 1985 m. KOVO mėn. 1 d.

sudbury

AUKOJO TAUTOS FONDUI

\$100, - P. Venskų, A. Braškų
Po \$100, - P. Venskų, A. Braškų;
po \$35, - K. Ramonas, A. Rukšys;
po \$25, - dr. L. Rudis, L. Kulnis;
\$17, - J. Paulaitis, po \$15, - J. Stankus, P. Mazaitis, K. Tutinas, D. Nickus, J. Glizickas, S. Tolvaša, S. Staškevičius, L. Baltutis, A. Juozapavičius, V. Kriaučiūnas, P. Liutkus;
po \$10, - V. Stepšys, P. Gustas, I. Ragauskas, J. Valiukas, K. Šviežikas, I. Raškevičienė, J. Petrėnas, J. Bataitis, A. Barkauskas, J. Pranskus, L. Griškonienė, I. Grinienė, J. Šleinius; \$9, - V. Juška;
po \$5, - A. Milčius, K. Jonikas, V. Bružas, J. Kručas, S. Semežienė, I. Balčiūnienė, A. Valaitis, A. Nugent, J. Martišius, F. Albrechtas; po \$2, - M. Lapienė.
Tautos Fondo Atstovybei persiūsta \$650.
Visiems aukojusiems lietuviškas AČIŲ.

Sudbury LB Apylinkės Valdyba

Visos puslapio nuotraukos Stepo Varankos

V. Dauginis. "Atžalyno" Tėvų Komiteto pirmininkas

DRESHER

INSURANCE & REAL ESTATE BROKERS

233-3334 - 231-2661 - 231-6226

3830 B Bloor Street West • Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja - V. DREŠERIS ir A. MIKŠIENĖ

Darbo valandos: 9 v.r. - 7 v.v., šeštadieniais 9 v.r. - 12 v.p.p.

Marys of "Better Business" Bureau

PATARNAVIMAS - GREITAS IR TIKSLUS!

533-1121 (416) 822-8480

* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *

* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA-INSURANCE

Walter Dauginis Insurance Broker Limited,
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6P 1A6

V. Bačėnas

ALL SEASONS TRAVEL, B.D.

1551 Bloor St. W.
TORONTO, Ont.
M6P 1A5

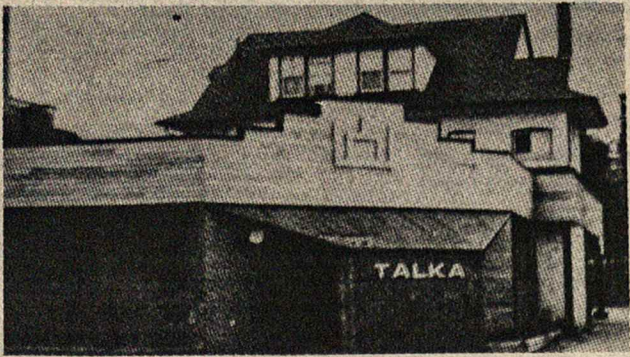
Visais kelionių reikalais
bet kur pasaulyje skambinti:

Tel. 533-3531

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

— įsikūręs nuosavose namuose —

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"
830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125

AKTYVAI PĖR 20 MILIJONŲ DOLERIŲ

MOKAME UŽ:	IMAME UŽ:
indėlius (P.C.A.) 6 %	nekiln. turto pask... 11.25%
santapus 8 %	asmenines paskolas .. 13 %
kasd. palūkan. už sant. 7.5 %	Nemokamas pilnas čekių
term. indėlius 1 m. 11 %	patarnavimas
term. indėlius 3 m. 11.5 %	Nemokama narių gyvybės
reg. pensijų fondo 9.25%	drauda pagal santaupų
90 dienų indėlius 10 %	dydį iki \$ 2,000.
(minimum \$ 5,000)	Nemokama asm. paskolų
	drauda iki \$ 10,000.

DARBO VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais — nuo 10 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais — nuo 10 v. r. iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 10 v.r. iki 7 v.v., šeštadieniais — nuo 9 v.r. iki 12 val. r.

Liepos ir Rugpjūčio mėnesiai šeštadieniais uždaryti.

• **STELCO** fabrike išdirbo daugelis lietuvių 30 metų, ir daugiau. Paskutiniu laiku iš ten į pensiją išėjo L. Plūra, J. Stungevičius, B. Steponavičius, V. Vitkevičius, A. Suplinskas ir M. Lazdūtis.

winnipeg

IŠ MŪSŲ PADANGĖS

K. S. Strikaitis

MIRĖ PETRAS BAGDONAS

1984 m. lapkričio 12 d. Mirė Petras Bagdonas, sulaukęs 72-ųjų metų. Pamaldos buvo atlaikytos Korban Funeral Chapel ir Šv. Kazimiero lietuvių bažnyčioje. Palaidotas Brookside Cemetery kapinėse. Karstą nešė jo draugai — V. Mockus, Ant. Kuncaitis, Edv. Žlabys ir dar trys, man nepažįstami.

Sugrįžus į lietuvių parapijos salę, velionio žmona višus laidotuvių dalyvius gražiai pavaišino. Pietų metu pagal velionio žmonos pageidavimą, nebuvo jokių kalbų.

Petras Bagdonas buvo gimęs Latvijoje, Rygos mieste. Dar jaunas būdamas, grįžo į tėvų gimtąjį kampelį Tirkšlius, Mažeikių apskrityje. Čia visą laiką dirbo prie Tirkšlių esančioje Jazdauskio plytinėje darbininku.

PAGERBAMI MIRUSI, AUKOJO KANADOS LIETUVIŲ FONDUI

Atsiskiriant su a. a. Petru BAGDONU iš Winnipeg'o, vietiniai lietuviai, reikšdami užuojautą šeimai bei artimiesiems, aukojo Kanados Lietuvių Fondui: \$ 25, — K. Strikaitis; po \$ 20, — Edvardas Bagdonas/sūnus/, Mykolas ir Marija Januškaitė, Vincas ir Elena Januškaitė; po \$ 10, — Juozas Askinis, Valentinas ir Aldona Lutauskai; po \$ 5, — Joana Razma, Mrs. H. Webster, Jonas Mališauskas, Ona Demereckas, Dana Stonus, Albinas Razma, Vera Zavadskas ir Antanas Kuncaitis.

Linkėdami stiprybės šeimai liūdesio valandose ir dėkodami visiems aukojusiems — linkime šventų ir laimingų Kalėdų ir Naujų Metų visiems.

KLF

mininku, o taip pat priklauso ir Šv. Kazimiero lietuvių parapijai.

LIETUVIŲ KLUBO METINIS PARENGIMAS

Š. m. lapkričio 24 d. įvyko Klubo nariams metinis banketas — vakarienė su linksma Zigmą Brazausko iš Portage la Prairie, Man. muzika. Buvo susirinkę virš 100 Klubo narių ir svečių.

Vakarienės reikalus bei gėrimus tvarkė Valdybos narys Vaclovas Urniežius. Gėrimų bilietėlius pardavinėjo Edv. Žlabys, prie įėjimo kontrolę tvarkė Pr. Gustys ir K. Strikaitis. Vakarienėje dalyvavo ir lietuvių parapijos kleb. prelatas J. Bertasius.

Valdybos narys Vl. Steponavičius, taręs keletą žodžių, padėjo atsilankiusiems, o ypačingai J. Barkauskai, virtuvės šeiminkai ir kitoms ponoms, kurios vienokiu ar kitokiu būdu prisidėjo prie Klubo banketo parengimo. Banketas praėjo geroje nuotakoje ir visų atsilankusių bei svečių pagirtas.

Gruodžio 3 d. įvyko Klubo Valdybos mėnesinis posėdis, kurį pravedė naujai perėmęs Klubą Valdybos pirmininkas Liudas Bartininkas. Posėdžio metu aptarti įvairūs Klubo ateities reikalai. PAMINĖTA LIETUVOS KARIUOMENĖS ATKŪRIMO ŠVENTĖ

1984 m., lapkričio 25 d., sekmadienį, Lietuvių Šv. Kazimiero bažnyčioje įvyko Lietuvos kariuomenės atkūrimo šventės minėjimas.

Į bažnyčią tautines vėlavas įnešė J. Grabys ir M. Timmermanas. Garbės sargyboje tautiniais rūbais pasipuošusios stovėjo J. Barkauskaitė, J. Razmaitė, V. Daubaraitė ir T. Timmermanienė.

Parapijos klebonas kun. J. Bertasius pasakė pamokslą apie Kristaus Karaliaus šventę, kuri sutampa su mūsų kariuomenės šventės minėjimu. Daugiau nušviesdamas Kristaus Karaliaus šventės reikšmę, taip pat pagerbė žuvusius kovotojus už Lietuvos nepriklausomybės atgavimą. Baigiant pamokslą, savo parapijiečiams jis pranešė džiuginančią naujieną: keturi viniepiečiai kunigai buvo vieno aukšto Bažnyčios pareigūno — arkivyskupo iškviešti į St. Bonifacé vyskupiją, kuriems pranešta, kad Popiežius Jonas Paulius II jiems suteikė prelatų titulus.

Jų tarpe — Winnipegio Lietuvių Šv. Kazimiero Parapijos klebonui kun. J. Bertasius, Winnipegio R. Katalikų Archidiecezijos kancleriui Rev. Michael Moore, vienam portugalų bažnyčios klebonui ir dar vienam, kurio pavardės nepavyko nugarinti.

Mūsų klebonui ir portugalų parapijos klebonui suteikti garbės prelatų titulai, paliekant juos ir toliau savo parapijų pareigose.

Kancleris Rev. Michael Moore naujose pareigose ves ir registruos visas biznio transakcijas 116, 418 kv. km. teritorijos archidiecezijoje, gins teises daugiau kaip 80-ies bažnyčių, 70-ies misijų vietovių, pastatų — nuosavybių, kurios yra susietos su keliolikos milijonų dolerių apyvarta, kas priklauso Roman Catholic Archiepiscopal Corporation of Winnipeg. Naujai paskirtas prelatu Michael Moore yra tik 43 metų amžiaus. Baigęs teologijos mokslus St. Boniface Seminarijoje ir St. Augustine Seminarijoje Toronte. Winnipege jis yra dešinioji ranka arkivyskupo A. Ežner ir dažnai su juo atsilanko į mūsų bažnyčią bei parapiją.

Naujai pakeltas į prelatų mūsų kleb. kun. J. Bertasius savo parapijiečiams pareiškė: "Vadinkite mane ir toliau savo klebonu, nes aš ir toliau tokiu pasilieku". Taip, taip, mes ir toliau Jus taip vadinsime, tik pridėsime nebe kun. Bertasius, bet prelatas...

MIRĖ LIETUVIŲ BIČIULIS ARKIVYSKUPAS POCOČK

Praeito rudenio pradžioje, sulaukęs 78 m., savo rezidencijoje, Brampton, Ont. mirė arkivysk. Philip Francis Pocock. Jis buvo viniepiečių lietuviams gerai žinomas. Kada 1947 m. Winnipege pasiekė pirmieji išvietinti lietuviai — tremtiniai, jis ten gyveno. 1952 m. pradėjus lietuviams statyti savo maldos namus, jis daug padėjo bažnyčios išigijimo — statybos bei kituose reikaluose.

1959 m. birželio 14 d. jis pašventino lietuvių pastatytą naują šventovę, kuri ir buvo pavadinta Lietuvių Šv. Kazimiero Bažnyčia.

toronto

- 11 val. 30 min. PRISIKĖLIMO PARAPIJOS ŠVENTOVĖJE PAMALDOS UŽ MIRUSIUS VADAVIMO RENGĖJUS IR KOVOJE ŽUVUSIUS KARŽYGIUS SAVANORIUS KARIUS IR ŠAULIUS.
- 15 val. TORONTO LIETUVIŲ NAMUOSE, Karaliaus Mindaugo Menėje, Lietuvos Generalinio Konsula dr. J. Žmuidzino žodis, A. VAICIŪNO paskaita, choras ARAS ir solistas Vaclovas VERIKAITIS.

ĮEJIMAS — 4 dol., pensininkams — 3 dol., moksleiviams — veltui.

MININT TAIP SVARBIAJĄ SUKACTĮ LIETUVOS ISTORIJOJE, PRAŠOME GAUSIAI DALYVAUTI.

KUOPOS VALDYBA

HAMILTONO LIETUVIŲ ŽUKLAUTOJŲ IR MEDŽIOTOJŲ KLUBAS "GIEDRAITIS"

MALONIAI KVIEČIA
VISUS ATSLANKYTI

SAUSIO 26 d.
šeštadienį,
Hamiltono
Jaunimo
Centro salėje

metinį

ZUIKIŲ BALIŲ

su įdomia programa

- ĮVAIRŲS GĖRIMAI
- ŠILTA VAKARIENĖ
- ĮVAIRI LOTERIJA
- TAURIU ITEIKIMAS KLUBO NARIAMS

MININĖJ PROGRAMOJ — Londono, Ont. "PAŠVAISTĖS"

choras vadovaujamas muz. R. Vilienės

Šokiams gros TZYGANI ORKESTRAS

Balialis pradžia — 18:30 v., mininės programos — 20:00 v

ĮEJIMAS — \$ 5.00, studentams — \$ 4.00

LIETUVIŲ ŽUKLAUTOJŲ IR MEDŽIOTOJŲ
KLUBO "GIEDRAITIS" VALDYBA

Jį išskėlus į Toronto, čia buvo atkeltas vysk. George Bernard Plahiff, kuris 1969 m. Popiežiaus Pauliaus VI jo buvo pakeltas į kardinolus.

1982 m., sulaukęs 77 m. išėjo į pensiją. /Anksčiau Vatikanas neturėjo nuostato, kada dviasikis privalėjo pasitraukti į pensiją, bet 1960 m. buvo nustatyta, kad dviasikis, sulaukęs 75-ųjų m. amžiaus, privalo pasitraukti į pensiją. 1982 m. į kardinolus G. B. Plahiff vietą atkeliamas iš Korbloops, B.C. vysk. Adam Ežner. Jis yra aukštos erudicijos vyras. Profesorias Saskatchewan'o ir Albertos universitetuose. Jam čia atvykus, buvo pakeltas arkivyskupu ir gražiai tvarko Winnipego dieceziją.

1985-iesiems metams KLB Winnipegio Apylinkės Valdyba pasiliko ta pati.

london, ont.

KLB LONDONO APYLINKĖS VALDYBA

1984 m. gruodžio 2 d. ko-optavimo būdu sudaryta KLB Londono Apylinkės Valdyba: Andrius Petrašiūnas — pirmininkas, Laima Lukšienė — vicepirmininkė, Leonardas Eidukas — sekretorius, Rudis Vilenbrektas — išdininkas. Narsus Miras Chainauskas ir kun. Ignas Mikalauskas.

L.S.S.T JŪRŲ ŠAULIŲ KUOPA "BALTIJA" TORONTE

1984 m. SAUSIO mėn. 20 d.

RENGIA

MAŽOSIOS LIETUVOS KLAIPĖDOS KRAŠTO

ATVA DAVIMO

62- JŲ METŲ SUKAKTIES

MINĖJIMA

- 11 val. 30 min. PRISIKĖLIMO PARAPIJOS ŠVENTOVĖJE PAMALDOS UŽ MIRUSIUS VADAVIMO RENGĖJUS IR KOVOJE ŽUVUSIUS KARŽYGIUS SAVANORIUS KARIUS IR ŠAULIUS.
- 15 val. TORONTO LIETUVIŲ NAMUOSE, Karaliaus Mindaugo Menėje, Lietuvos Generalinio Konsula dr. J. Žmuidzino žodis, A. VAICIŪNO paskaita, choras ARAS ir solistas Vaclovas VERIKAITIS.

ĮEJIMAS — 4 dol., pensininkams — 3 dol., moksleiviams — veltui.

MININT TAIP SVARBIAJĄ SUKACTĮ LIETUVOS ISTORIJOJE, PRAŠOME GAUSIAI DALYVAUTI.

KUOPOS VALDYBA

Embassy Fur Mfg. Reg'd.

1449 St. Alexander St. Suite 209, Mayor Bldg.

SUTAUPYKITE NUD \$500.- IKI \$1000.- PIRKdami GARANTUOTAI MAJUS KAILINIUS PALTUS TIESIAI IŠ FABRIKO. DAROMI PATAISYMAI BEI PERSIUOVIMAI
Tel. 845-2912 EMBASSY FUR

Dino

VALYKLA

SPECIALYBĖS:

- BATŲ TAISYMAS
- DRABUŽIŲ PERSIUOVIMAS
- ADYMAS AUDIMU
- MARŠKINIŲ SKALBIMAS
- UŽUOLAI DŲ VALYMAS
- SAUGOJIMAS (STORAGE)
- ZOMŠAS

495-90e AVENUE, LaSalle
365-1143

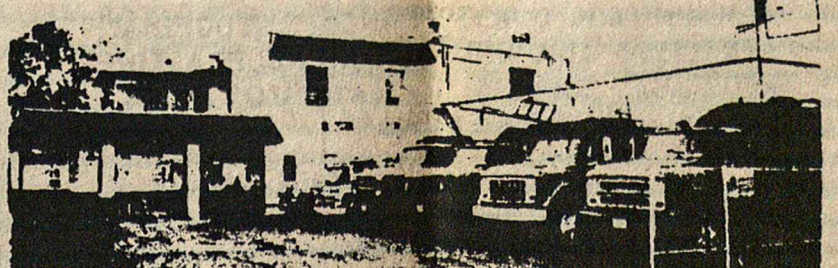
7661 A CENTRALE, LaSalle
365-7146

2955 ALLARD, Ville Emard
766-2667

GUY RICHARD ROOFER — COUVREUR

7725 George LaSalle

Geriausias patarėjas ir darbo atlikėjas stogadengys GUY RICHARD, kuris jau seniai lietuviams patarnauja. Darbą atlieka sąžiningai ir priimomomis kainomis. Stogo dengimui ar taisymui skambinkite: 364-1470

LAIDOJIMO ISTAIGA

FUNERAL HOME

J.F. Wilson & Sons Inc.

123 Maple Blvd. 5784 Verdun Ave.

Chateauguy, Verdun, Que.

Tel.: 691-4763 Tel.: 767-9956

MODERNIOS KOPLYČIOS

PARENGIMAI

• METINIS AV PARAPIJOS NARIŲ SUSIRINKIMAS šaukiamas SAUSIO 20 d., AV parapijos salėje.

MIRUSIEJI:

• PETRULIS Jonas, 80 m., mirė staiga savobute sausio 1 d.

Liko žmona, sūnus Jonas, duktė Irena su šeimomis, 3 anūkai. Palaidotas per AV bažnyčią Cotes des Neiges kapinėse.

Užuoja artimiesiems.

• M. NORKELIŪNAS, a.a. Prano PAUKŠTAIČIO atminimui aukojo savaitraščiui "Nepriklausoma Lietuva", Nuoširdžiai dėkojame. "NL" SUMAINĖ ŽIEDUS

Lynn SNA PKAUSKAITĖ ir Richard BENOIT sumainė žiedus 1984 m. gruodžio 28 d. Vestuvinės vaišės vyko Aušros Vartų Parapijos salėje, gražiame artimųjų ir svečių būryje.

Geriausi linkėjimai jaunavedžiams!

SUTIKOM NAUJUS METUS

Neskaitylingas, bet sėkmingas 1985 metų sutikimas, rengtas L.K. Mindaugo Šaulių Kuopos, Aušros Vartų Parapijos salėje, atžymėjo ir pirmąją didžiąją žiemos pūgą.

Kuopos pirmininkui Augustinui Myliei atidarius vakarą ir pasveikinus dalyvius, sekė vakariene, kurią paruošė St. J. Rimeikiai talkininkaujant O. Myliei, P. S. Napkauskienėi, M. Šiaučiuolienei ir M. Grinkienei. Stalų tarnyboje - R. Rimeikytė ir p. Žiankutė.

Gražiai dekoruotoje salėje, vakaro eigoje veikė įvairių gėrimų baras, aptarnauja-

mas A. Cepulio ir B. Kasperavičiaus.

Gausią laimikiais, turtinę loteriją tvarkė V. Šušinskas ir R. Žiukienė. Prie J. Rimeikio ir J. Krasowskio orkestro artėjome į lau-

kėmę 1985-ųjų metų. Senųjų 1984-ųjų metų išėjimą ir naujųjų atėjimą pavaizdavo Ig. Petrauskas ir A. Žiukas.

Kontrolės tarnyboje dirbo A. Račinskas ir J. Babrauskas. Rūbinę aptarnavo M. Grinkus ir A. Kalvaitis.

Jiems visiems atvykusieji buvo tikrai dėkingi.

Po ankstyvų pusryčių ir kavutės su turtingu įvairių pyragų bufetu, pasistiprinus, pradėta skirstyti į namus.

• Montrealio AV choristai ir choristės, Vyrų Okteto nariai, Montrealio Lietuvių Choro ir "Pavasario" atstovės sausio 6 d., 12 val. buvo susirinkę pabūvoti, pasivaikinti šiltais pietumis, kava ir pyragais, pradedant 1985-ųjų metų sezoną. Kaip ir tinka choris-tams, buvo ir smagiai padainuota, suaktyvininkams choristams sugiedota "Ilgiau-sių Metų". Svečių tarpe bu-

vo jauna lietuvaitė iš Suvalkų Trikampio.

• Šiais metais savaitraštis "Nepriklausoma Lietuva" atžymės savo leidimo 45-tąsias metines.

Spaudos Balius numatytas balandžio 20 dieną. Sukaktuvių minėjimas įvyks rudens pradžioje.

"NL" INFORMACINIS SUSIRINKIMAS

Įvyko gruodžio 16 d., sekmadienį, 1984 m., Seselių Namuose.

"NL" Leidimo B-vės V-bos p-kas J. Šiaučiuolis savo žodyje nurodė laikraščio dabartinę situaciją, paaiškino sumanymo panaikinti šėrus naudą laikraščiu ir paragino skaitytojus pasisakyti įvairiais laikraščio liečiančiais klausimais.

Gyvai susirinkimą vedė p. Alinauskas, sekretoriaujant A. Vazalinskiui.

Pranešimus patiekė J. Paškevičius, Aug. Mylė, Red. Kolegijos vardu B. Nagienė. Susirinkimo proga visai eilė skaitytojų užsimokėjo prenumeratas, kai kurie Rėmėjų prenumeratas. Be to, buvo paremta aukomis: L. K. Mindaugo Šaulių Kuopa - \$50; Br. Mozūras - \$50; X - \$10; A. Petkevičius - \$8.

Po naudingų diskusijų, buvo atsigaivinta kavute ir pyragais.

Seselių Namų vadovybė salę susirinkimui davė vel-tui. Už kavutę surinktas mokestis - \$14, buvo atiduotas "NL". Kavutę ir užkandžius paruošė M. Šiaučiuolienė, prisiėdė M. Kasperavičienė.

"NL" Valdyba ir darbuotojai nuoširdžiai dėkoja visiems už atsilankymą, už išreiktas sugestijas ir pageidavimus, o taip pat už aukas ir prenumeratų atnaujinimą.

• Šiemet "NL" redakcija metams baigiantis, gavo ypatingai daug sveikinių ir linkėjimų švenčių proga. Neįmanoma visiems atskirai padėkoti, tad "NL" darbuotojų ir Valdybos vardu reiškia klame už juos nuoširdžią padėką. "NL"

• JAUNOMS ŠEIMOMS pranešama, kad vaikai nuo 3-jų m. ir vyresni, kviečiami kiekvieną sekmadienį 3 val. į Seselių Namų salę pažais-ti, padainuoti, pabendrauti. Kviečiami ir mišrių šeimų vaikai. Daugiau informacijų gausite paskambinę Sese-lėms 766-9397.

• PAVASARIS švęs savo penkmetį/jau!/ gegužės 4 d.

RĖMĖJO PRENUMERATAS - \$ 25, - IR DAUGIAU SUMOKĖJO:

Mrs. J. Dainienė, T. Subačius, E. S. milgis, A. Paškevičius, M. Meškauskas, Mrs. M. Senkus, A. Čepulis, J. Martinaitis, A. Martinaitis, R. Simanūškis, A. S. aunoris, J. Gražys, C. Januškevičius, Mrs. J. J. S. kalandžiūnaitė-Gizes, F. Vaičiulis, L. Markūnas, J. Rebner, St. Stravinskis, Mrs. V. Klėčienė, A. Daniliauskas, A. Kenstavičius, V. Kerbelis, J. R. mšaitė, Mrs. O. Čečkauskas, Mrs. K. Aniolauskas, P. Žukauskas, Mrs. A. Vapsva, K. Mileris, dr. R. Ralys, S. Dalius, J. Bersėnas, J. V. Danys, P. Alekna, K. Gudžiūnas, A. Klėmavičius, A. Arštikaitis, Vl. Bakūnas, S. Šiliauskas, M. Jasaitis, A. Jurgutis, St. Morkūnas, B. Zinkevičius.

"NL" Valdyba ir darbuotojai širdingai dėkoja.

• PIEČAITYTĖ Daiva pra - Izraelį. leisti žiemos atostogų buvo išvykusi į Floridą.

• Tėv. Juozas ARANAUS - KAS išvyko poilsio į kalnus St. Jerome, pas Tėvus Jėzų-vydą ruošiasi atostogoms į itus.

Centre Ville, Montréal, Québec, Canada

Montrealio miesto centras

Photo: George Hunter

LITAS

MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 De Seve St., Montreal, P.Q. H4E 2A8 Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:
Certifikatus: min. \$ 1,000,00
1 metų 10.5 %
Terminuotus indėlius:
1 metų 10.25%
180-364 d. 9.75%
120-179 d. 9.5 %
30-119 d. 9. %
Trumpalaikius indėlius
už \$ 20,000 ar daugiau
Taupomosios sskaitos
specialios 7.25%
su draudimu 7. %
kasdieninės 6.75%
čekių sskaitos 5 %

DUODA PASKOLAS:
NEKILNOJAMO TURTO IR ASMENINĖS PASKOLOS MIRTIES ATVEJU DRAUDŽIAMOS IKI \$ 10,000

VISI PATARNAVIMAI NEMOKAMI

KASOS VALANDOS

1475 De Seve	3907 A Rosemont
Pirm. Antradien. Treč. 9:00 - 3:00	4:00 - 8:00
Ketvirtadieniai 12:00 - 8:00	2:00 - 6:00
Penktadieniai 10:00 - 6:00	
Sekmadieniai nuo SPALIO 15 iki GEGUŽES 15 d. abiejose parapijos salėse dirbama nuo 10:30 - 12:30 v. al.	

Maurice Kaplan Kailių Siuvėjas

Tel 767-6183 dabar pakeistas į: 288-9646

- Didelis pasirinkimas gatavų paltų
- Vasaros laiku saugojimas (Storage)
- Taisau ir remodeliuoju
- Siuvu ir parduodu

1449 rue St. Alexandre, Suite 500 A
Montreal, P.Q. H3A 2G6

Tel: 288-9646

D.N. BALTRUKONIS

IMMEUBLES - CLASSIC INC.

Nekilnojamo Turto visapusiškas patarnavimas
PIRKIMAS - PARDAVIMAS

445 Jean Talon W. Suite 305, Montreal, P.Q. H3N1R1

Tel. Business: 273-9181 ; Residence: 737-0844.

Tel.: Business: 482 - 0772

Residence: 767-4690

JONAS IR CÔTÉ REALTIES

5159 De Maisonneuve West,
Montreal, P.Q. H4A 1Z3

VINCAS PIEČAITIS

Nekilnojamo turto patarnavimas Montrealyje

GREITAS IR TIKSLUS PATARNAVIMAS!

Tel. Bus.: 722-3543
Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

• GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ •
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907A ROSEMONT BLVD. MONTREAL, QUE. H1X 1L7

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.

DRAUDIMO AGENTŪRA

6695 - 35th Avenue, Montreal H1T - 3A6

TEL 727 - 3120 Namų 376 - 3781

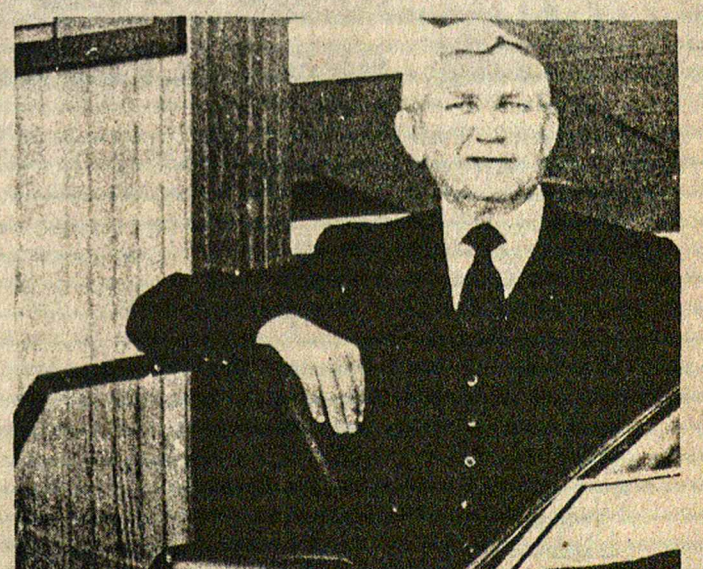
Albertas NORKELIONAS, B.A. C.S.C., I.B.

Komercinio, privataus turto, automobilių
atsakomybės, gyvybės draudimas

Agentūra veikia nuo 1945 m.

montreal west automobile

11 WESTMINSTER SOUTH, MONTREAL WEST

LEONAS GURECKAS,
SALES MANAGER

Tel. 489-5391

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

DR. J. MALISKA

Dantų gydytojas -
chirurgas

1440 St. Catherine St. W.
Suite 600, Montreal, P.Q.

Tel. Bus.: 866-8235
Namų: 761-4675

Dr Philip Stulginski

D.D.S.

Dantų gydytojas - chirurgas

8606 Centrale, coin corner 45e ave.
suite 209. 364-4658

Tel: 364-4658

M. CUSSON R. GENDRON VAISTINĖ

Atidaryta kasdien nuo 9 a.m. iki 10 p.m.
Sestadieniai: nuo 9 a.m. iki 9:30 p.m.
Sekmadieniai: nuo 10 a.m. iki 9:30 p.m.
GREITAS, NEKAINUOJANTIS PRISTATYMAS

7626 Central St. Ville La Salle, P.Q.

TEL: 366-9742 ir 365-0505

Dr. A. S. POPIERAITIS

B.A. M.D. C.M. M.Sc. L.M.C.C. F.R.C.S. (c)

MEDICAL ARTS BUILDING, 1538 Sherbrooke St. W. Suite 215,
Montreal, P.Q. TEL: 931-4924

ADVOKATAS

ROMAN J. IŠGANAITIS

B. A., B. C. L.

4 Notre Dame E. Suite 504, Montreal, P.Q.
H2Y 1B7 TEL: 878-9534

ADVOKATAS

VICTOR E. RUDINSKAS

B. Eng., M. Eng., L.L.B., B.C.L.

4701 Bannantyne, Verdun (kampas 2-nd Ave.), P.Q.
H4G 1E6 TEL. Bureau: 769-8824;
Residence: 366-6245

NOTARAI

J. BERNOTAS - RŪTA POCAUSKAS

5 Place Ville Marie, Suite 1220

Montreal, P.Q. H3B 2G2

Tel: (514) 871-1430

TONY PHOTO STUDIO
PORTRAITS
PASSEPORT • COMMERCIAL
MARRIAGE • WEDDINGS
2540 rue SHERBROOKE E.
TONY LAURINAITIS
MONTREAL, P.Q. H2K 1E9 525-8971

TRANS QUÉBEC SIDINGS LTD

ALUMINIJAUS DŪRYS, LANGAI, STOGELIAI,
APKALIMAI ALUMINIUM, PLIENU, PLASTINĖ
MEDZIAGA. DARBAS GARANTUOTAS IR
APDRAUSTAS

Savininkas: JOHN OSKOWICZ
3351 Belair St., Montreal, Que., H2A 2A5
Telefonas: 721-9496